

**Kandidatafhandling**

**Juridisk institut**

**Copenhagen Business School**

**Cand.merc.aud.**

**Vejleder: Ole Aagesen**

**”Skattemæssig behandling af ikke-erhvervmæssig virksomhed”**

**”Fiscal treatment of non-commercial business”**

**Forfatter: Alexander Nielsen**

**Afleveret 19. marts 2009**

## Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	1
1.2	Problemformulering.....	1
1.3	Afgrænsning .....	3
1.4	Metodebeskrivelse .....	4
2.	Indkomst opgørelsen af erhvervsmæssig virksomhed.....	6
2.1	Regnskabskrav .....	6
2.2	Indtægter .....	9
2.3	Udgifter.....	11
2.3.1	Løn- og personaleudgifter .....	11
2.3.2	Salgsfremmende omkostninger .....	12
2.3.3	Advokat- og Revisorudgifter.....	14
2.3.4	Afskrivninger.....	15
3.	Indkomstopgørelsen af ikke-erhvervsmæssig virksomhed .....	21
3.1	Regnskabskrav .....	21
3.2	Principper for indkomstopgørelsen.....	21
3.3	Indtægter .....	22
3.4	Driftsomkostninger .....	22
3.5	Afskrivninger .....	23
3.6	Salg af aktiver .....	24
3.7	Rentefradrag .....	25
3.8	Arbejdsmarkedsbidrag .....	25
3.9	Sammenfatning .....	25
4.	Praksis .....	27
4.2	Analyse af afgørelser og domme .....	27
4.3	SKM2006.428.ØLR.....	28
4.4	SKM2008.641.BR .....	31
4.5	Proces.....	36
5.	Beskatningsreglerne .....	37
5.1	Personskatteloven .....	37
5.2	Virksomhedsskatteordningen .....	40
5.2.1	Indskudskontoen.....	42
5.2.2	Mellemregningskontoen .....	44
5.2.3	Kapitalafkastgrundlaget og kapitalafkast .....	45
5.2.4	Konto for opsparet overskud .....	46

5.2.5	Indkomstopgørelsen.....	47
5.2.6	Overskudsdisponeringen.....	47
5.3	Udtrædelse af VSO.....	49
5.3.1	Beskatning ved fravalg af VSO .....	51
5.4	Kapitalafkastordningen .....	53
5.4.1	Kapitalafkastgrundlaget .....	54
5.4.2	Konjunkturudligningsordningen .....	55
6.	Case.....	57
6.1	Præsentation af virksomheden .....	57
6.2	Skatteberegninger.....	61
6.2.1	Skatteberegning ved VSO.....	61
6.2.2	Skatteberegning ved KAO .....	65
6.2.3	Skatteberegning ved PSL.....	68
6.2.4	Opsummering af skatteberegninger .....	70
6.3	Konsekvenser ved overgang fra erhvervsvirksomhed til ikke-erhvervsvirksomhed.....	70
6.3.1	Kort sigt .....	71
6.3.2	Langt sigt .....	75
7.	Perspektivering .....	78
8.	Konklusion.....	80
9.	Executive summary.....	83
	Litteraturliste.....	85
	Bilag.....	86



## **1. Indledning**

Det har igennem mange år været svært for selvstændigt erhvervsdrivende at konsolidere sig, som følge af skattemyndighedernes krav til grundlaget for virksomheder, der drives erhvervsmæssigt. Der gives ikke mange år med underskud til at starte en virksomhed op som selvstændig.

I de seneste år, hvor konjunkturerne har været stigende, har der været masser af selvstændigt erhvervsdrivende, der har nydt godt af forbrugsbølgen, hvor varerne nærmest har solgt sig selv og det eneste problem har været at finde arbejdskraft.

De selvstændigt erhvervsdrivende er, ligesom resten af den globale økonomi, på vej mod sværere tider. Den amerikanske økonomi skranter og boligmarkedet hænger i en tynd tråd herhjemme.

For de selvstændigt erhvervsdrivende kan dette for manges vedkommende betyde en del magre år efter en del fede år. Flere (end der allerede gør) vil utvivlsomt komme under skattemyndighedernes lup og falde for kravene til grundlaget for drift af erhvervsmæssige virksomheder og derfor blive erklæret som ikke-erhvervsmæssige virksomheder uden ret til fradrag og fremførsel af underskud.

Iværksættere med et væld af nye spændende ideer får med lavkonjunkturerne en endnu snævrere vej til at begynde sin egen virksomhed og føre nogle af de lovende ideer ud i livet end de allerede har haft. De dystre udsigter og chancen for at blive "dømt" færdig af skattemyndighederne før det overhovedet er begyndt, vil helt sikkert skræmme mange håbefulde iværksættere allerede ved tanken om at starte ny virksomhed.

### **1.2 Problemformulering**

Grundlaget for erhvervsmæssig og ikke-erhvervsmæssig virksomhed er både civilretligt som skatteretligt forskelligt. For selskaber blev der med dommen SKM.2004.297.HR understreget, at et selskab er erhvervsmæssigt aktivt med ret til at fradrage opstartsomkostninger efter Ligningslovens § 8 J, hvis det er nævnt i selskabets formål ved registreringen hos Erhvervs- og selskabsstyrelsen.

Sondringen er ikke ligeså konsekvent mellem erhvervsmæssige og ikke-erhvervsmæssige virksomheder, der drives i personligt regi sammenlignet med virksomheder, der drives i

selskabsform. Den manglende konsekvens er grundlaget for afhandlingen formål, der formuleres således:

**Formålet i denne afhandling er at belyse de skattemæssige konsekvenser af at drive erhvervsmæssig og ikke-erhvervsmæssig virksomhed, herunder det retlige grundlag for begge typer virksomheder.**

Med udgangspunkt i ovenstående indledning og formål, har jeg valgt at fokusere på følgende spørgsmål i forbindelse med problemerne ved afgrænsningen af erhvervsmæssig- og ikke erhvervsmæssig virksomhed

- **Hvordan beskattes erhvervsmæssige- og ikke erhvervsmæssige virksomheder?**

Herunder:

- Indkomstopgørelse for erhvervsmæssige- og ikke erhvervsmæssige virksomheder
- Beskatningsmuligheder for erhvervs- og ikke erhvervsdrivende personer

- **Hvordan er retspraksis for erhvervsmæssige- og ikke erhvervsmæssige virksomheder?**

Herunder:

- Lovgivning for erhvervsmæssig- og ikke erhvervsmæssig virksomhed
- Praksis jf. afgørelser og domme
- Krav til drift af erhvervsmæssig virksomhed

- **Hvilke konsekvenser er der ved at ophøre med anvendelse af Virksomhedsskatteordningen som konsekvens af ophør af erhvervsvirksomhed?**

Herunder:

- Principper for ophør med anvendelse af Virksomhedsskatteordningen
- Beskatningsmuligheder i ophørsåret
- Ophørsbeskatning ved ophør af virksomhedsskatteordningen

- Konsekvenser for virksomheden på kort sigt og på længere sigt

### **1.3 Afgrænsning**

Problemformuleringen lægger op til flere problemstillinger. De ovenstående spørgsmål, der er valgt undersøgt i afhandlingen, er dem der først og fremmest omhandler det skattemæssige grundlag for erhvervmæssige- og ikke-erhvervmæssige virksomheder.

Grundlaget for erhvervmæssige- og ikke-erhvervmæssige virksomheder bliver i afhandlingen undersøgt med udgangspunkt i gældende ret og gældende praksis.

I afhandlingen indgår en analyse af lovgrundlaget, administrativ praksis og retspraksis på området for at beskrive, hvorledes processen forløber i forbindelse med bedømmelsen af erhvervmæssige- og ikke erhvervmæssige virksomheder, herunder hvilke begreber, der anvendes ved afgørelsen.

I afhandlingen gennemgås de beskatningsmæssige rammer for personer, der driver erhvervmæssig- og ikke erhvervmæssig virksomhed, herunder hvilke principper der er gældende for indkomstopgørelsen for de to typer virksomheder.

De forskellige beskatningsformer for personer, der driver erhvervmæssig- og ikke-erhvervmæssig virksomhed gennemgås i afhandlingen for at skabe et grundlag for en senere beregning af konsekvenserne ved at skifte mellem de to typer af virksomheder og tilhørende beskatningsformer.

Gennemgangen af beskatningen af erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende tager udgangspunkt i personskatteloven og virksomhedsskatteloven.

Der fokuseres i afhandlingen på ikke-erhvervmæssige virksomheder, der driver forretning. Lønmodtagere og andre, der kan inkluderes i denne betragtning, indgår ikke i afhandlingen.

Aktivitet med udlejningsejendomme er defineret af skatteministeriet som værende drift af erhvervmæssig virksomhed. Denne type virksomhed vil ikke blive behandlet i afhandlingen, da dette er en undtagelse til principperne om drift af erhvervmæssig virksomhed, men som man skal have in mente ved læsning af afhandlingen.

I afhandlingen fokuseres på selvstændigt erhvervsdrivende, der vil derfor ikke blive undersøgt forholdende for erhvervsdrivende i interessentselskaber, kommanditselskaber mv., hvor flere skattepligtige indgår i et samarbejde. Kravene herfor er dog de samme, som til enkeltmandsvirksomheder.

Afhandlingen vil ikke indeholde en behandling af de momsmæssige problemstillinger, der er ved drift af ikke-erhvervmæssig virksomhed, herunder begrebet økonomisk virksomhed i momsmæssig forstand.

#### **1.4 Metodebeskrivelse**

Afhandlingen er delt op i to dele. Første del omhandler det teoretiske grundlag for indkomstopgørelsen og beskatningen af erhvervmæssige- og ikke-erhvervmæssige virksomheder. Anden del består af en empirisk undersøgelse af beskatningen af de to typer virksomheder.

Til hjælp for den grundlæggende forståelse af den skatteretlige definition af erhvervmæssige- og ikke-erhvervmæssige virksomheder bliver der i afhandlingens første kapitler gennemgået gældende ret.

I gennemgangen af gældende ret opstilles kriterierne for indkomstopgørelsen for hhv. erhvervmæssige- og ikke-erhvervmæssige virksomheder. Principperne for indkomstopgørelsen bliver derfor gennemgået for begge typer virksomheder og de skattemæssige rammer for behandlingen af indtægter og udgifter bliver opstillet.

Efter opstillingen af kriterierne for indkomstopgørelserne for de erhvervmæssige- og ikke-erhvervmæssige virksomheder præsenteres gældende ret og administrativ praksis i form af domsafgørelser.

Analyse af kendelser og domme danner i afhandlingen grundlag for, hvilke juridiske og ikke juridiske bestemmelser der vurderes at være de væsentligste punkter i afgørelserne, der giver en forståelse af reguleringen af erhvervmæssige- og ikke erhvervmæssige virksomheder.

En analyse af dommene belyser ligeledes, hvorfor ikke økonomiske faktorer spiller en rolle for domsprocessen, og dette tegner herefter et billede af den usikkerhed, der er på området.



Til at danne grundlag for de skattemæssige konsekvenser af overgangene mellem erhvervsmæssig og ikke-erhvervsmæssig virksomhed bliver de forskellige beskatningsformer gennemgået.

I afhandlingens gennemgang af beskatningsformerne for erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende bliver der lagt mest vægt på de vigtigste elementer i forhold til de beregninger, der vil blive vist i afhandlingens empiriske del.

I den empiriske del af afhandlingen præsenteres en case, der skal danne grundlag for en praktisk undersøgelse af beskatningen af erhvervs- og ikke-erhvervsvirksomheder.

Den empiriske del af afhandlingen indeholder beregninger, som danner grundlag for konklusioner omkring beskatningen af de to typer virksomheder og beskatningsmæssige forskelle virksomhedstyperne imellem.

Casen anvendes ligeledes som grundlag for undersøgelsen af beskatningsmæssige konsekvenser ved ophør af beskatning som erhvervsvirksomhed og overgangen til beskatning som ikke-erhvervsmæssig virksomhed.

## 2. Indkomst opgørelsen af erhvervmæssig virksomhed

### 2.1 Regnskabskrav

Opgørelsen af den skattepligtige indkomst i en erhvervmæssig virksomhed sker på baggrund af en bogføring og et regnskab jf. bogføringsloven og årsregnskabsloven. Regnskabet aflægges efter de gældende principper afhængig af regnskabsklassen, der bestemmes på grundlag af omsætningen, balancesummen og antallet af ansatte i to på hinanden følgende år.

I mindstekravsbekendtgørelsen af 12. juli 2006 fremgår det, at der skal udarbejdes og indsendes et regnskab, hvis dette kræves af skattemyndighederne jf. skattekontrollovens § 3. Der skal ved anfordring fra SKAT indsendes et regnskab, der er udarbejdet efter skattemæssige principper eller et regnskab med et tilhørende bilag til selvangivelsen indeholdende skattemæssige specifikationer og korrektioner af afskrivninger m.v.

Personligt drevne virksomheder har som hovedregel ikke pligt til at udarbejde en årsrapport, der er ej heller krav om revision for de mindre virksomheder. Ifølge årsregnskabslovens § 4 kan virksomheder undlade at udarbejde årsrapport, hvis de opfylder 2 af 3 følgende grænser i 2 på hinanden følgende år:

1. Balancesum  $\leq$  kr. 7 mio

2. Nettoomsætning  $\leq$  kr. 14 mio

3. Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i året  $\leq$  10

Skulle virksomheden vælge at udarbejde et årsregnskab f.eks. til at promovere virksomheden eller til at fremvise ved evt. finansieringsbehov, skal det aflægges efter bestemmelserne i Årsregnskabsloven.

Årsregnskabsloven opstiller følgende basiskrav til opstilling af årsrapporten:

- 1) Den skal udarbejdes på en klar og overskuelig måde (klarhed).
  - 2) Der skal tages hensyn til de reelle forhold frem for formaliteter uden reelt indhold (substans).
  - 3) Alle relevante forhold skal indgå i årsrapporten, medmindre de er ubetydelige (væsentlighed).
- Anses flere ubetydelige forhold tilsammen for at være betydelige, skal de dog indgå.

- 4) Driften af en aktivitet formodes at fortsætte (going concern), medmindre den ikke skal eller ikke antages at kunne fortsætte. Afvikles en aktivitet, skal klassifikation og opstilling samt indregning og måling tilpasses denne afvikling.
- 5) Enhver værdiændring skal vises uanset indvirkningen på egenkapital og resultatopgørelse (neutralitet).
- 6) Transaktioner, begivenheder og værdiændringer skal indregnes når de indtræffer uanset tidspunktet for betaling (periodisering).
- 7) Indregningsmetoder og målegrundlag skal anvendes ensartet på samme kategori af forhold (konsistens).
- 8) Hver transaktion, begivenhed og værdiændring skal indregnes og måles hver for sig, ligesom de enkelte forhold ikke må modregnes med hinanden (bruttoværdi).
- 9) Primobalancen for regnskabsåret skal svare til ultimobalancen for det foregående regnskabsår (formel kontinuitet).

Afhængig af hvilken regnskabsklasse virksomheden tilhører er der flere krav til aflæggelsen af årsrapporten. Tabellen nedenfor viser, hvilke krav, der hører til hver klasse samt de størrelsesmæssige betingelser for, hvilken klasse virksomheden tilhører. Regnskabsklasserne er beskrevet i ÅRL § 7.

Klasse	Regnskabskrav	Virksomhedstype	Størrelseskrav
<b>D</b>	Supplerende krav til børsnoterede og statslige A/S'er ÅRL. §§ 102 - 108	Børsnoterede og statslige aktieselskaber	<b>Ingen</b>
<b>C</b>	Supplerende krav til mellemstore og store selskaber ÅRL. §§ 78 – 101	Alle øvrige virksomheder end klasse A og B, og som ikke er børsnoterede eller statslige aktieselskaber	<b>Balancesum &lt; 143 mio. kr.</b> <b>Nettoomsætning &lt; 286 mio. kr.</b> <b>Antal ansatte &lt; 250</b>

Klasse	Regnskabskrav	Virksomhedstype	Størrelseskrav
<b>B</b>	Supplerende krav til små selskaber m.v. ÅRL. §§ 22 – 77	A/S, ApS, P/S og erhvervsdrivende fonde, samt øvrige virksomheder, der er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder	<b>Balancesum &lt; 36 mio. kr.</b> <b>Nettoomsætning &lt; 72 mio.kr.</b> <b>Antal ansatte &lt; 50</b>
<b>A</b>	Grundlæggende forudsætninger for aflæggelse af driftsøkonomiske årsregnskaber ÅRL. §§ 18 - 21	Virksomheder med personligt ansvar, uanset størrelse samt virksomheder, der er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, der opfylder størrelseskravet for klasse A	<b>Balancesum &lt; 7 mio. kr.</b> <b>Nettoomsætning &lt; 14 mio. kr.</b> <b>Antal ansatte &lt; 10</b>

Kilde: Egen tilvirkning

De fleste erhvervmæssige virksomheder tilhører regnskabsklasse A. Dette betyder, at der ikke er de store krav til årsrapporten, hvis dette vælges udarbejdet. Der er for de fleste selvstændigt drevne erhvervsvirksomheder ikke er revisionspligt. De fleste vælger dog at lade en revisor opstille det skattemæssige regnskab dels på grund af kompleksiteten og dels pga., at sandsynligheden for at blive udtrukket til kontrol af skattemyndighederne er mindre.

De helt konkrete bestemmelser, der har været gældende siden 1. april 2006 er, at virksomheder, der opfylder 2 af følgende 3 kriterier ikke er underlagt revisionspligt:

1. Balancesum ≤ kr. 1,5 mio

2. Nettoomsætning ≤ kr. 3 mio

3. Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i året ≤ 12

(L 245 af 27. marts 2006)

For selvstændigt erhvervsdrivende, skal regnskabet naturligvis være retvisende og det underliggende regnskabsmateriale skal være på plads. Yderligere anvisninger jf.

bogføringsloven, der inkludere krav til bilagsmateriale, transaktionsspor, tilrettelæggelse, opbevaring af regnskabsmateriale i 5 år mv., skal følges.

Den skattemæssige opgørelse skal kunne specificeres ved hjælp af bogføringen, der når den er tilrettelagt efter bogføringslovens bestemmelser også giver virksomheden en intern kontrol, der sikrer mod fejl og besvigelser.

Af bogføringen skal alle virksomhedens aktiviteter og forpligtelser fremgå, hvorefter opstillingen af regnskabet på dette grundlag skal give et retvisende billede af virksomhedens aktiviteter og økonomiske status og danne basis for den skattemæssige indkomstopgørelse.

## **2.2 Indtægter**

Indkomster i erhvervsmæssige virksomheder af varesalg, salg af ydelser, avancer mv. er skattepligtige efter Statsskattelovens (SL) § 4. Virksomhedens indkomst opgøres på følgende måde.

Indtægter fra varesalg anses for erhvervet når varen eller ydelsen er leveret til kunden. Dette tidspunkt kaldes retserhvervelsestidspunktet. Med andre ord, kan indtægten medregnes, når risikoen for det handlede er overdraget til køberen. Betalingen af varen på et senere tidspunkt, er normalt ikke noget, der har betydning for, hvornår indtægten af varesalget tages med i indkomstopgørelsen.

Ved opgørelse af indtægten, er det som nævnt ovenfor ikke betalingstidspunktet men leveringstidspunktet, der er gældende for indregningen af indkomsten. Dette betyder at man ved opgørelsen af bruttoavancen, skal medregne varedebitorer. For at få en korrekt indregning af varedebitorer, skal sidste års værdi af debitorerne trækkes fra. Således at varesalg fra tidligere år ikke medregnes i årets indkomst.

De fleste selvstændigt erhvervsdrivende anvender ikke avancerede edb-systemer med mulighed for et debitor- eller kreditorsystem. Der anvendes i stedet et kasseprincip, dvs. at indtægter og udgifter medregnes til indkomsten ved betalingstidspunktet.

Udgifter til vareforbrug opgøres som varekøb tillagt forskydningerne i varelageret. Varekøb opgøres som årets køb af varer betinget, at varerne er overdraget til virksomheden i året. Der skal derfor tages hensyn til kreditorer primo og ultimo. Værdien af kreditorer primo fratrækkes

varekøbet, mens værdien af kreditorer ultimo tillægges. Har virksomheden udtaget varer til eget brug, skal dette fratrækkes i årets varekøb.

Forskydninger i varelaget medregnes til vareforbruget som værdien af varelageret primo fratrukket værdien af varelageret ultimo, jf. Skatteret, kap. 1 afsnit 3.1 (se litteraturliste).

Det er vigtigt at reguleringer for ovenstående poster samt andre indtægter eller udgifter vises særskilt i opgørelsen. Tab på debitorer, nedskrivninger af varelager for ukurans, udtagning af varer til privat brug m.v. vises i indkomstopgørelsen under de poster, som de hver især tilhører. Det er ikke tilladt at regulere de ovennævnte poster uden at dette vises særskilt i regnskabet.

Det er ikke et krav, at der skal foreligge et debitor- og kreditormodul i bogføringen, der holder styr på betalinger fra varesalg og varekøb, dato for betaling m.v. Bogføres der ikke i et sådant kartotek, skal der ved regnskabsårets udløb foreligge en liste med oplysninger om ikke betalte varedebitorer og -kreditorer.

Varelageret består af varer, der enten er bestemt til videresalg, eller varer, der skal indgå i produktionen af salgsvarer. Varerne skal medregnes til lageret indtil de er overdraget til køberen efter de principper, der før er nævnt om indregning af indtægter ved varesalg. Dette betyder, at en vare der er solgt skal medregnes til varelageret så længe denne ikke er blevet leveret, jf. købelovens bestemmelser.

Nedskrivninger af debitorer og kreditorer sker normalt efter virksomhedens eget professionelle skøn ud fra normal praksis i forbindelse med betalinger af varedebitorer og -kreditorer. Nedskrivninger skal som før nævnt vises særskilt i regnskabet og gevinst og tab heraf medregnes og vises ligeledes særskilt i regnskabet.

Ved værdiansættelsen af varelageret anvendes efter eget valg dagspris eller fakturapris. Er varen fremstillet ved egen produktion, skal der anvendes fremstillingspris i stedet for fakturapris. Alle priser skal naturligvis være eksklusive moms. Grundlaget for værdiansættelsen anvendes ligeledes efter eget valg FIFO-princippet eller gennemsnitsprincippet. FIFO-princippet betyder, at første vare på lager er første vare, der bliver solgt, mens man ved gennemsnitsprincippet beregner en gennemsnitspris for alle varer på lageret ved værdiansættelsen af varelageret.

Det skal nævnes at LIFO-princippet ikke finder anvendelse ved opgørelsen af varelageret. LIFO-princippet har den modsatte betydning af FIFO-princippet, dvs. at de sidste varer på lager er første varer, der bliver solgt.

Virksomheden kan nedskrive værdien af varelageret ved konstatering af ukurans. Det skal ved et individuelt skøn vurderes, hvilken værdi varen kan medregnes til på varelageret, eller om varen helt skal afskrives fra varelageret. Et sådant tab på varelageret skal medregnes og vises særskilt i regnskabet.

Gevinst/tab på materielle anlægsaktiver, som ejendomme, produktionsanlæg m.v. skal medregnes i regnskabet under andre indtægter eller omkostninger. Om avancen skal medregnes i den skattepligtige indkomst er derimod en anden sag, der i korte træk afhænger af, i hvilken hensigt aktivet er erhvervet (f.eks. næring).

## **2.3 Udgifter**

Den grundlæggende hjemmel for fradrag af driftsomkostninger er placeret i SL § 6a, hvor der gives fradrag for omkostninger, der har været grundlag for at erhverve, sikre og vedligeholde indtægten samt ordinære afskrivninger.

Som nævnt i foregående afsnit skal bogføringen tilrettelægges efter bogføringslovens regler og principper. Dette gælder også for virksomhedens omkostninger, der skal klassificeres efter, hvilken art de vedrører. Gælder omkostningen ikke driften, men derimod statusposter eller private forhold, skal denne klassificeres derefter og ikke medregnes i grundlaget for den skattepligtige opgørelse.

Den grundlæggende forudsætning for fradrag er jf. SL § 6 A, at udgiften er erhvervsmæssigt begrundet. I langt de fleste tilfælde er der ingen tvivl om, hvorvidt der er fradrag eller ej. Der er dog en lang række af gråzoner, hvor man kan argumentere både for og imod fradrag. I det følgende bliver de mest relevante områder for afhandlingens senere forløb og formål gennemgået.

### **2.3.1 Løn- og personaleudgifter**

Der er som hovedregel fradrag for lønudgifter og andre omkostninger, der kan relateres til personalet, herunder udgifter til fortæring, uddannelse, omklædningsfaciliteter m.v. Forudsætningen er naturligvis, at udgifterne afholdes strengt erhvervsmæssigt.

Til lønudgifterne tillægges alle værdier, monetære såvel som naturalier, der overdrages mellem virksomheden og dens ansatte, f.eks. være fri bil, fri bolig, fri kost og lignende. Udgifter til lejlighedsgaver, personalefester, kontraktlige gratialer mv. kan ligeledes fradrages efter SL § 6a.

Udgifter til løn og personale, der vedrører familie og andre relaterede personer til virksomheden, er typiske gråzoner, der kan være svære at vurdere i forhold til om der er fradrag for udgiften.

Lønudgifter udbetalt til familien skal være erhvervsmæssigt begrundet, som det er tilfældet med alle andre lønudgifter. Dertil skal den udbetalte løn stå i et rimeligt forhold til det arbejde, der ligger til grund for lønudbetalingen. For at være på den sikre side overfor skattemyndighederne er det vigtigt, at den afholdte lønudgift kan dokumenteres i form af kontrakter, timesedler mv.

Lønudgifter til familiens børn kan ligeledes fradrages. Det er dog en betingelse for ansættelsesforholdet, at barnet er fyldt 15 år jf. KSL § 3. Ligeledes gælder det, at lønnen skal stå i et rimeligt forhold til arbejdsindsatsen og ikke være lommepenge eller anden form for passiv pengeoverførsel familien imellem.

Et andet gråzone-område i forbindelse med løn- og personaleudgifter er omkostninger til dækning af kursusophold, rejser m.v. Som udgangspunkt er der fradrag for omkostningerne, så længe grundlaget er erhvervsmæssigt jf. hovedreglen SL § 6a.

Ved rejser der foretages med blandede formål, dvs. både erhvervsmæssige og private formål, skal udgifter, der vedrører det private formål, fratrækkes den samlede omkostning for rejsen.

Hovedreglen i § 6a understøttes og udvides af LL § 8, stk. 1, der giver mulighed for at fradrage rejseudgifter mv., der afholdes i forbindelse med virksomhedens drift, selvom udgiftens grundlag er fremtidige indtægter. En periodisering af udgiften er derfor ikke nødvendig, og udgiften kan derfor fradrages med det samme.

### **2.3.2 Salgsfremmende omkostninger**

Salgsfremmende omkostninger som reklame- og repræsentationsudgifter er udgifter, der indirekte relaterer sig til driften i en virksomhed. Udgifter til at fremme salg, herunder



fremvisning af egne varer, kundearrangementer mv., kan fradrages uden hensyn til hvilket indkomstår, der kan forventes at opnå indtægter i. Hjemmel til dette er også LL § 8, stk. 1.

Gaver der anvendes i forbindelse med repræsentation af virksomheden kan fradrages jf. dog nedenfor. Det er dog en forudsætning, at formålet med gaven er af strengt erhvervsmæssig karakter. Området er en gråzone indenfor driftsomkostninger, da der her er mulighed for at private gaver kan fradrages, hvilket ikke er hensigten med bestemmelsen. Gavens modtager skal derfor være kunde hos virksomheden for, at gaven skal relateres til virksomhedens formål, der i dette tilfælde må være at pleje kunderelationer.

Der er meget strenge krav til dokumentation for repræsentationsudgifter. Bilagene skal indeholde oplysninger om tid, sted, formål og deltagere. Det er naturligvis en forudsætning at udgiften i første omgang har et erhvervsmæssigt formål jf. SL § 6a.

Ved firmafestligheder, herunder jubilæer mv. med privat deltagelse af familie og venner, er der fradrag for udgifter, hvis der kan påvises en erhvervsmæssig relation og, at størstedelen af de deltagende er kunder af virksomheden.

Repræsentationsudgifter fradrages efter LL § 8, stk. 4 og LL § 9, stk. 3, kun med 25 %. Repræsentationsudgifter er udgifter, der afholdes for at afslutte forretninger eller til pleje af eksisterende forretningsforbindelser, f.eks. udgifter til forretningsmiddage, gaver, vin mv.

Idet der er store vanskeligheder, både for virksomhederne og myndighederne med at sondre mellem repræsentationsudgifter med 25 % fradrag og reklame- og personaleudgifter med fuldt fradrag, er der udarbejdet en redegørelse på området i cirkulære nr. 71 af 17. april 1996 i punkt 14.3.3 omhandlende ligningsloven. Ifølge redegørelsen kan repræsentationsudgifter defineres som omkostninger afholdt i forbindelse med forhandlinger om virksomhedens salg. Udgifterne må ikke være afholdt til virksomhedens egne ansatte.

De nævnte udgifter er typisk afholdt til gaver, restaurationsbesøg mv., men hvis der er tale om forretningsmiddage afholdt på restaurant, hvor virksomhedens medarbejdere er til stede, gælder fradragsbegrænsningen også de omkostninger, der vedrører virksomhedens repræsentanter, og der kan altså ikke fradrages fuldt, som hvis der havde været tale om personaleudgifter.

### 2.3.3 Advokat- og Revisorudgifter

Der er fradrag for omkostninger til advokat og revisor, hvis de vedrører omkostninger til virksomhedens drift. For eksempel er der fradrag for revision og regnskabsmæssig assistance i forbindelse med årsrapporten. Der er ikke fradrag for assistance med udfyldelse af selvangivelsesblanketten.

Der kan opstå tvivl i de situationer, hvor der har været udgifter til assistance i forbindelse med udvidelse af virksomheden f.eks. due diligence i forbindelse med overtagelse mv. For mindre virksomheder er der dog typisk ikke tvivlsspørgsmål, da ovennævnte aktiviteter normalt ikke finder sted, men også udgifter til assistance i forbindelse med etablering af virksomhed har været diskuteret.

Der har indenfor de sidste par år været to nye domme, der har kastet lys over sagen og dannet retspraksis på området.

Højesteret har i sagerne SKM 2007.773 H og SKM 2007.775 H afgjort, at et selskabs udgifter til advokat og revisor ved en udvidelse af en bestående virksomhed, er omfattet af Ligningslovens § 8 J, stk. 1 således, at de relaterede udgifter kan fradrages.

Det følger af Ligningslovens § 8 J, stk. 1, at der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fradrages udgifter til advokat og revisor, der er afholdt i forbindelse med etablering af en erhvervsvirksomhed eller udvidelse af en bestående erhvervsvirksomhed. Ligningslovens § 8 J, stk. 3 afgrænser dog området for fradrag idet udgifter, der må anses for tillæg til en købesum eller et fradrag i en salgssum for et aktiv, ikke kan fradrages efter stk. 1.

I begge ovenstående sager afgjorde Højesteret, at vederlag for undersøgelse af de overtagne virksomheder (due diligence), rådgivning om skattemæssige og strukturelle forhold, forhandlinger, udarbejdelse af kontrakter og bistand ved gennemførelsen af erhvervelsen og kapitalforhøjelsen måtte anses for at være almindeligt forekommende udgifter ved en virksomhedsudvidelse således, at udgifter hertil kunne fradrages efter Ligningslovens § 8 J, stk. 1. Højesteret fandt, at bestemmelsens stk. 3 alene omfatter udgifter til advokat og revisor, der kan henføres til berigtigelse og gennemførelse af selve aktiekøbet, herunder transportpåtegninger, noteringer og anmeldelser.

Det er således muligt for en virksomhed at fradrage udgifter til advokat og revisor, hvis udgiften altså ikke skal tillægges købesummen, som f.eks. tinglysningsafgift, transport påtegninger, udgifter til skøde mv.

### **2.3.4 Afskrivninger**

Grundlaget for afskrivninger findes i Afskrivningsloven (AL). Loven omhandler følgende afskrivningsberettigede aktivområder: Driftsmidler og skibe, Bygninger og installationer, forskudsafskrivning og andre afskrivninger. I det efterfølgende gennemgås principperne for afskrivninger på de to første områder. Dette af hensyn til afhandlingens senere forløb.

#### **2.3.4.1 Driftsmidler og skibe**

Bestemmelserne for afskrivninger af driftsmidler og skibe findes i AL kapitel 2, der indeholder §§ 2-13.

Ved afskrivningen af driftsmidler sondres der mellem driftsmidler af strengt erhvervmæssig karakter og driftsmidler, der benyttes både privat og erhvervmæssigt, jf. AL § 2, stk. 1. Benyttes driftsmidlerne privat, skal der kun afskrives på den del, der benyttes erhvervmæssigt. Benyttes driftsmidlerne kun privat, kan der naturligvis ikke afskrives.

Der kan først afskrives på driftsmidlet/skibet fra den dag, hvor aktivet er anskaffet. Tidspunktet afgøres af, om aktivet er leveret, bestemt til at indgå i driften og færdiggjort i et sådant omfang, at det kan indgå i driften, jf. AL § 3.

Driftsmidlerne afskrives efter principperne i AL § 5 på en samlet konto – driftsmiddelkontoen, dog skal driftsmidler med længere levetid afskrives på særskilte konti. Driftsmidler af længere levetid er beskrevet i AL § 5 C.

Driftsmidlernes afskrivningsgrundlag er ultimo saldo på driftsmiddelkontoen med tillæg af forbedringsudgifter. Værdien af driftsmiddelkontoen kan opgøres som saldo primo tillagt driftsmidler og skibe anskaffet i året samt forbedringsudgifter med fradrag af salg i året. Saldoen primo udgør anskaffelsessummen af driftsmidler og skibe fra tidligere år med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Driftsmidler og skibe afskrives herefter med 25 % af ovenstående afskrivningsgrundlag. Dette afskrivningsprincip kaldes for saldometoden. Udgør saldoen et beløb under 12.300 kr. (2009), kan hele saldoen straksafskrives.

Sælges et driftsmiddel med tab, hvilket vil sige, at det er solgt til en værdi under anskaffelsessummen fratrukket akkumulerede afskrivninger, kan dette fratrækkes i virksomhedens skattemæssige indkomst jf. AL § 5 A. Driftsmidlet skal herefter fratrækkes driftsmiddelkontoen dvs. et beløb svarende til kostprisen fratrukket akkumulerede afskrivninger.

Anskaffelser under en årligt reguleret bundgrænse kan straksafskrives og tillægges ikke afskrivningsgrundlaget, når følgende betingelser er opfyldt jf. AL § 6: den fysiske levealder er mindre end 3 år, værdien ikke overstiger en bundgrænse på 12.300 kr. (2009) og aktivet er anskaffet til forsøgs- og forskningsvirksomhed bortset fra aktiviteter vedrørende råstoffer eller er edb-software.

Sælges en såkaldt småanskaffelse, der som beskrevet ovenfor er straksafskrevet, er der tale om en genvunden afskrivning. Virksomheden skal tillægge indtægten fra salget til sin skattemæssige indkomst i det indkomstår, hvor leveringen af det solgte er sket.

Aktiver med værdi under bundgrænsen skal aktiveres på driftsmiddelkontoen, hvis aktiverne indgår i en større enhed, f.eks. skal edb-udstyr i form af printere, skærme, tastaturer og netværkskabler mv., der indkøbes til en virksomheds it-system, aktiveres på virksomhedens driftsmiddelkonto.

Der afskrives som tidligere nævnt på driftsmiddelkontoens saldo på tidspunktet for indkomstårets afslutning. Sker der salg af driftsmidler i året, skal det solgte driftsmiddels anskaffelsessum trækkes fra driftsmiddelkontoen.

Er saldoen på driftsmiddelkontoen negativ ved indkomstårets afslutning som følge af salg af driftsmidler, skal de genvundne afskrivninger i princippet beskattes. Der gives dog i AL § 8, stk. 1 tilladelse til, at den negative saldo på driftsmiddelkontoen først udlignes i det efterfølgende indkomstår.

Endvidere er der mulighed for forlængelse af fristen for udligning af negativ driftsmiddelkonto, hvis der har været bestilt driftsmidler i det efterfølgende indkomstår, men at disse ikke er blevet overdraget til virksomheden i det pågældende indkomstår. Det er naturligvis en forudsætning,

at virksomheden har været uden skyld i den manglende levering og, at der kan fremvises dokumentation for det bestilte aktiv, samt at værdien af dette udligner den negative driftsmiddelkonto jf. AL § 8, stk. 2.

Ved ophør af virksomhed kan der ikke afskrives på driftsmiddelkontoen i indkomståret jf. § 9, stk. 1. Til virksomhedens indkomstopgørelse skal der i stedet indregnes gevinst eller tab på årets afhændelse af driftsmidler, skibe og småanskaffelser. Gevinst eller tab opgøres som forskellen mellem afståelsessummen af driftsmidler, skibe og småanskaffelser fratrukket driftsmiddelkontoens saldo ved indkomstårets begyndelse samt anskaffelsessummer af anskaffelser af nye driftsmidler, skibe og småanskaffelser.

I det tilfælde at driftsmiddelkontoen er negativ skal gevinst og tab opgøres på samme form som beskrevet ovenfor, dog skal fortegnet ændres på den negative driftsmiddelkonto således, at den numeriske værdi af driftsmiddelkontoen i stedet tillægges salgssummen af de afståede driftsmidler, skibe og småanskaffelser.

I tilfælde af at ikke alle driftsmidler, skibe eller småanskaffelser er solgt i ophørsåret og driftsmiddelkontoen er positiv, skal saldoen på driftsmiddelkontoen videreføres. Efterfølgende salg af driftsmidler fratrækkes driftsmiddelsaldoen med tillæg af anskaffelsessummer, der ikke er fradraget i indkomstopgørelsen og som ikke er tillagt driftsmiddelsaldoen jf. AL § 5, stk. 4 og § 6, stk. 3. Tab skal først medregnes i indkomstopgørelsen i det år, hvor det sidste aktiv sælges.

Ved opgørelse af gevinst og tab på salg af driftsmidler mv. ved ophør af personligt drevet virksomhed skal der kun medregnes 90 % af gevinst/tab.

Udgifter til køb af driftsmidler og skibe, der anvendes både privat og erhvervsmæssigt, kan ikke aktiveres på driftsmiddelkontoen, men aktiveres og afskrives særskilt, jf. AL § 11. Forbedringsudgifter til driftsmidler med blandet benyttelse skal tillægges det driftsmiddel det relaterer til. Der gælder de samme regler om straksafskrivning af driftsmidler, som tidligere beskrevet for driftsmidler, der anvendes 100 % erhvervsmæssigt. Udgifter, der kan klassificeres som vedligeholdelsesudgifter, kan fradrages i årets skattepligtige indkomst.

Der afskrives med 25 % på et grundlag, der udregnes efter saldometoden dvs., at der afskrives på saldoværdien af driftsmidlet, der består af kostpris tillagt forbedringsudgifter med fradrag af akkumulerede omkostninger. I indkomstopgørelsen kan der kun fradrages den andel af den afskrevne værdi, der svarer til den erhvervsmæssige benyttelse af driftsmidlet.

Ved salg af et blandet benyttet driftsmiddel skal der ikke afskrives på driftsmidlet i indkomståret, hvor overdragelsen finder sted. Gevinst eller tab opgøres som salgssummen fratrukket driftsmidlets saldværdi med tillæg af forbedringsudgifter afholdt i salgsåret. I indkomstopgørelsen medregnes kun den forholdsmæssige gevinst eller tab af det solgte driftsmiddel.

#### **2.3.4.2 Bygninger og installationer**

Afskrivninger på Bygninger og installationer har hjemmel i afskrivningslovens kapitel 3. Kapitlet indeholder §§ 14 – 27.

Der kan som udgangspunkt afskrives på alle erhvervsmæssigt anvendte bygninger, jf. AL § 14, stk. 1. Afskrivningerne foretages særskilt på hver enkelt bygning. Den samme gælder for installationer, der behandles og afskrives som de bygninger de er installeret i, dog skal installationer, når der er installeret flere i samme indkomstår i samme bygning, slås sammen og afskrives samlet.

Installationerne der ikke er installeret i en afskrivningsberettiget bygning, skal afskrives særskilt i skatteregnskabet, jf. AL § 15, stk. 2.

Ifølge § 15, stk. 3, skal installationer, der benyttes til både erhvervsmæssige og private formål afskrives særskilt. Der kan kun fradrages en forholdsmæssig del af afskrivningerne, der svarer til forholdet mellem den erhvervsmæssigt og den privat anvendte del af installationen.

Der er dog ikke mulighed for at afskrive på installationer i beboelsesejendomme med en eller to selvstændige lejligheder. Dvs. at installationer, der er installeret i en-, eller tofamiliehuse ikke er afskrivningsberettigede, jf. § 15, stk. 4.

Af AL § 14, stk. 2 fremgår det at der ikke kan afskrives på erhvervsmæssigt anvendte bygninger, der indeholder følgende aktiviteter:

- 1) Kontor,
- 2) pengeinstitut, realkreditinstitut, forsikringsvirksomhed, fondsbørs, samt lignende virksomhed inden for den finansielle sektor, herunder betalingsformidling,

- 3) Drift af postvirksomhed, bortset fra bygninger, hvori der sker postsortering med industrielt præg,
- 4) Beboelse eller hertil knyttede formål, bortset fra hoteller og campinghytter, samt døgninstitutioner og bygninger, der er omfattet af lov om social service og som udsættes for et tilsvarende slid, jf. dog nr. 5,
- 5) Drift af hoteller og plejehjem, der er opdelt i ejerlejligheder, eller
- 6) Hospitaler, fødeklionikker, lægeklinikker og -huse, tandlægeklinikker, klinikker for fysioterapi samt anden virksomhed med sygdomsbehandling.

Det fremgår dog af § 14, stk. 3, at der kan afskrives på bygninger nævnt under nr. 1-3, når blot de tjener til driften af den virksomhed, hvortil de afskrivningsberettigede bygninger anvendes (Accessoriske bygninger). Accessoriske bygninger er f.eks. bygninger, der anvendes til administrationskontor, der er placeret i kontakt med virksomhedens afskrivningsberettigede bygninger.

Bygninger der ejes på en af virksomheden lejet grund og ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i § 14, stk. 2 og ikke anvendes til bolig, hverken privat eller erhvervsmæssigt, kan afskrives, jf. AL § 25, stk. 1.

Det er ikke muligt at afskrive på grunden, men udelukkende på den eller de bygninger, der er opført derpå. Grundens værdi skal således ikke indgå i afskrivningsgrundlaget. Ved ejendomme erhvervet fra og med indkomståret 1999 skal de handlende parter selv foretage en fordeling af købesummen på hhv. grund og bygninger, jf. AL § 45, stk. 2.

Det er efter AL § 17, stk. 1 tilladt at afskrive på bygninger og installationer fra og med anskaffelsesåret. Der er dog kun mulighed for at afskrive i anskaffelsesåret, hvis bygningen er taget i brug til erhvervsmæssige formål omfattet af AL § 14, stk. 2.

I det tilfælde at virksomheden har opført en bygning på egen grund, kan der efter AL § 16, stk. 1, afskrives fra det indkomstår, hvori bygningen tages i brug til erhvervsmæssig benyttelse, der ikke er omfattet af AL § 14, stk. 2.

Som udgangspunkt afskrives der med 4 % (2008) lineært af anskaffessummen (kontantomregnet efter AL § 45, stk. 1 ). Til afskrivningsgrundlaget tillægges udover bygningen også købsomkostninger, herunder advokatomkostninger, mæglersalær, samt

tinglysningsomkostninger og gebyrer dvs., at udgifterne ikke kan fradrages, men kan medregnes i avancen ved fremtidigt salg af ejendommen.

Der gælder samme regler for afskrivning på ombygning og forbedring som på installationer. Dog er der mulighed for at straksfradrage udgifter til ombygninger og forbedringer, hvis disse ikke overstiger 5 % af afskrivningsgrundlaget for det forrige indkomstår. Ved opgørelsen af forholdet mellem ombygninger og forbedringer fratrækkes indkomstårets vedligeholdelsesudgifter således, at det kun er de reelle forbedringsudgifter, der tages med i beregningen jf. AL § 18, stk. 2. Overstiger ombygningen eller forbedringen 5 % af afskrivningsgrundlaget med fradrag af årets vedligeholdelsesudgifter, afskrives der på det overskydende beløb, som beskrevet ovenfor.

Bygninger på lejet grund kan som før nævnt afskrives. Der kan som udgangspunkt afskrives med 4 % (2008), som det også er tilfældet med bygninger opført på egen grund jf. AL § 25, stk. 1. Begyndelsestidspunktet for afskrivningen er ligeledes det indkomstår, hvor bygningen bliver taget i brug til erhvervsmæssige formål, der ikke er omfattet af afskrivningslovens AL § 14, stk. 2.

Står bygningen på en lejet grund, hvor virksomheden har indgået en tidsbestemt lejekontrakt, kan de årlige afskrivninger ikke overstige et beløb svarende til, at afskrivningen sker med lige store årlige beløb over lejeperioden. Dette betyder at, hvis lejeperioden udgør mere end 20 år, skal afskrivningen tilpasses lejeperioden således, at den sættes til 4 % ved en lejeperiode på 25 år jf. AL § 25, stk. 1. I det tilfælde at der ved lejemålets ophør ydes erstatning for bygningens værdi, som er fastsat på forhånd, reduceres afskrivningsgrundlaget med dette beløb.

Det er ifølge AL § 20, stk. 1, ikke muligt at afskrive i afståelsesåret eller i det år, hvor selskabet ophører med at drive erhvervsmæssig virksomhed. Dette gælder for bygninger, forbedringer, installationer samt bygninger opført på lejet grund.

Ved salg af en afskrivningsberettiget bygning skal der opgøres genvundne afskrivninger og tab. Der skal ligeledes opgøres genvundne afskrivninger eller tab af forbedringer og installationer. Genvundne afskrivninger eller tab opgøres for hver afstået bygning og installation som afståelsessummen fratrukket anskaffelsessummen med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Afståelsessum og anskaffelsessum er inklusive udgifter til advokat, mægler, tinglysning og gebyrer i forbindelse med køb og salg af bygning og installationer.



### **3. Indkomstopgørelsen af ikke-erhvervmæssig virksomhed**

Der er en hårfin, nærmest ikke eksisterende, grænse mellem erhvervsvirksomhed og ikke-erhvervsvirksomhed. På trods af dette betyder det store forskelle på indkomstopgørelsen i de to typer virksomheder.

#### **3.1 Regnskabskrav**

Ikke-erhvervmæssige virksomheder er ikke omfattet af bogføringslovens bestemmelser jf. Bogføringslovens § 1. Driver virksomheden økonomisk virksomhed i momsmæssig forstand, er virksomheden dog underlagt bogføringslovens bestemmelser, jf. § 1, stk. 2. Der vil ikke blive gået dybere ind i definitionen af økonomisk virksomhed i momsmæssig forstand.

Mindstekravsbekendtgørelsen, der gælder for erhvervsdrivende, omfatter ikke virksomheder, der er at betegne som ikke-erhvervmæssige jf. bekendtgørelsens § 1, hvori der også henvises til bogføringslovens § 1, der er omtalt ovenfor.

Dette betyder, at virksomheder der ikke er erhvervsdrivende ikke har pligt til at udarbejde et regnskab med tilhørende specifikationer, ej heller et regnskab aflagt efter skattemæssige principper.

Endeligt falder de ikke-erhvervmæssige virksomheder udenfor bestemmelserne om regnskabsklasse og deraf krav om årsrapport jf. ÅL § 1. Af stk. 2 fremgår det, at loven gælder for erhvervmæssige virksomheder og at disse er defineret som virksomheder, der yder varer og tjenester mv., som den normalt modtager betaling for.

#### **3.2 Principper for indkomstopgørelsen**

I hæftet "Skat" af 27. februar 2001 udgiver Skatteministeriet en artikel om principperne for indkomstopgørelsen i ikke-erhvervmæssige virksomheder. I artiklen diskuteres problematikken om, hvorledes indkomstopgørelsen opgøres med underbyggende hjemler. Af notatets indledning fremgår det, at der er to hovedteorier:

- 1) Udgifter fradrages i det omfang, de kan indeholdes i indtægterne, jf. SL § 4.
- 2) Udgifterne fradrages efter SL § 6 A, som driftsudgifter til at erhverve, sikre og vedligeholde indtægten.

Skatterådets notat giver ikke nogen dybere forklaring på, hvilke principper behandlingen af afskrivninger, fremførsel af underskud og modregning i senere års overskud, genvundne afskrivninger ved salg af aktiver og endelig, at indtægter ved den ikke-erhvervsmæssige virksomhed ikke er omfattet af arbejdsmarkedsfondsloven og, at der dermed ikke skal betales arbejdsmarkedsbidrag af virksomhedens indtægter.

I det følgende vil principperne for indkomstopgørelsen i ikke-erhvervsmæssig virksomhed blive gennemgået. Der vil i gennemgangen blive taget hensyn til de to hovedteorier, der er nævnt ovenfor.

### **3.3 Indtægter**

Indtægter indregnes i indkomstopgørelsen efter Statsskatteloven (SL) § 4. Dvs. at alt salg fra den ikke-erhvervsmæssige virksomhed skal medregnes, dog giver SL § 5 a mulighed for, at Indtægter fra salg af aktiver ikke skal medregnes til indkomstopgørelsen. Grundlaget for skattefrit salg af formueaktiver er, at aktiverne ikke er indkøbt med henblik på fortjeneste, eller at salget ikke er hovedaktivitet i virksomheden.

For indregning af indtægter i ikke-erhvervsmæssige virksomheder gælder der ikke nogen krav om indregningstidspunkt og periodisering. Indtægter skal regnes med på realisationstidspunktet, dvs. når betalingen sker.

### **3.4 Driftsomkostninger**

Omkostninger, der direkte er relaterede til virksomhedens salg, kan efter praksis kun medregnes i det omfang, det kan indeholdes i indkomsten. Dette kaldes for nettoindkomstprincippet og har hjemmel i SL § 4. Fradragsretten er således kildebegrænset, hvilket medfører at virksomhedens resultat ikke kan trækkes fra i den personlige indkomst, men udelukkende i indkomst der er relateret til virksomheden.

Rent principielt strider dette mod grundlaget for personskattelovens § 3, stk. 2, nr. 1, der tilsigter at omkostninger, der fratrækkes den personlige indkomst er erhvervsmæssigt relateret. Bestemmelsen er paradoksalt i dette tilfælde, hvor man åbenlyst beskærer fradragsretten for ikke-erhvervsmæssigt skattepligtige.

Det er efter dette selvmodsigende grundlag, at der søges hjemmel andetsteds. Herefter kan det overvejes, om grundlaget for fradrag af driftsomkostninger skal findes i SL § 6 A, der giver mulighed for fradrag af udgifter til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.

Forudsætningerne for SL § 6 A synes opfyldt, så længe omkostningerne har en direkte relation til indkomsterhvervelsen. Der kan ikke findes hjemmel til at fradrage driftsomkostningerne på et samlet grundlag af personskattelovens § 3, stk. 2, nr. 1 og SL § 6a.

Opgørelsen af indkomsten er derfor indtægter fratrukket alle driftsomkostninger jf. SL § 6 A. Dette bygger på den traditionelle opfattelse af indkomstbegrebet. En anvendelse af denne opfattelse betyder imidlertid, at der ikke alene er mulighed for at fradrage underskud i den personlige indkomst, men også at modregne underskud i fremtidige personlige indkomster. Dette er et af hovedprincipperne i skatteretten jf. LL § 15, stk. 1 og PSL § 13.

I praksis anerkendes denne hjemmel som grundlag for fradrag af udgifter dog ikke, på trods af de hjemmelsmæssige problemer der er i grundlaget for det kildebegrænsede fradrag af driftsomkostninger i virksomheden jf. behandling af SKM2006.428.ØLR i afsnit 4.3.

Underskud i ikke-erhvervsmæssig virksomhed anerkendes derfor ikke som fradragsberettiget i årets personlige indkomst ej heller til fremtidig modregning i senere års indkomst, da underskuddet anses for udgifter anvendt til private formål, der naturligvis ikke er fradragsberettigede, jf. SL § 6, stk. 2.

Ovenstående er der dog set bort fra i enkelte sammenhænge, hvor virksomhedens underskud kunne dokumenteres at være i direkte forbindelse med senere års indtægter og ifølge nettoindkomstbegrebet kunne indeholdes i senere års indtægter, hvis det var en tilfældighed at indtægterne først var realiseret i et senere år.

### **3.5 Afskrivninger**

Der er ikke nogen lovmæssige hjemler, der giver ikke-erhvervsdrivende lov til at foretage afskrivninger. Den almindelige praksis giver dog mulighed for at fradrage tabet af slid mv. på aktiver i ikke-erhvervsmæssige virksomheder.

Skattemæssige afskrivninger kan altså i praksis foretages efter afskrivningslovens bestemmelser, der giver fradrag for en skønnet udgift af slitage på aktiver i virksomheden betinget af, at der er overskud i virksomheden, det kan fradrages i.

Det kan diskuteres, hvad der kan udgøre det lovmæssige grundlag til at afskrive på aktiver i ikke-erhvervsmæssige virksomheder. Udgiften af slitage på aktiverne kan indeholdes i nettoindkomstbegrebet i SL §§ 4 og 6, hvor afskrivninger som alle andre driftsudgifter kan fradrages under forudsætning af, at de kan indeholdes i overskuddet.

Afskrivningsloven angiver klart i § 1, at der kun kan afskrives på erhvervsmæssigt anvendte aktiver, hvorefter denne lovgivning ikke bør kunne anvendes som hjemmel til at fradrage afskrivninger i ikke-erhvervsmæssige virksomheder.

En sidste overvejelse kunne igen være SL § 6 A, der giver fradrag til udgifter, der er med til at erhverve, sikre og vedligeholdelse af indtægten samt ordinære afskrivninger. Dette grundlag er dog ikke foreneligt med nettoindkomstprincippet, der som før nævnt anvendes i praksis til at fradrage udgifter i virksomheden.

Afskrivninger kan således foretages i ikke-erhvervsmæssige virksomheder på lige fod med erhvervsmæssige virksomheder, hvis virksomhedens indtægter kan bære det. Dvs. at afskrivninger højst kan fradrages med et beløb svarende til indtægten, hvilket skulle betyde at virksomheden ikke havde andre udgifter.

### **3.6 Salg af aktiver**

Salg af aktiver har ingen indvirkning på indkomstopgørelsen i ikke-erhvervsmæssige virksomheder. Avancen på salg af formuegoder er som tidligere nævnt ikke skattepligtige.

Har der været foretaget skattemæssige afskrivninger efter før nævnte principper om slitage på aktiver, er der ikke i praksis taget stilling til, hvorvidt der skal opgøres en skattepligtig avance, som skal medregnes i den skattepligtige indkomst.

Det er meget nemt at forstille sig, at de skattemæssige afskrivninger på aktiver i den ikke-erhvervsmæssige virksomhed ikke giver den erhvervsdrivende nogen nævneværdig gevinst.

Da afskrivningerne er begrænset efter nettoindkomstprincippet, er det derfor også de færreste ikke-erhvervsmæssige virksomheder, der har indtægter til at kunne fradrage udgifter. I det

tilfælde at der er indtægter, som kan indeholde fradrag af udgifter og afskrivninger, skulle virksomheden med stor sandsynlighed anerkendes som en erhvervsmæssig virksomhed.

### **3.7 Rentefradrag**

Der er ret til fuldt fradrag af renter i ikke-erhvervsmæssige virksomheder jf. SL § 6, stk. 1. nr. 1, dog kan renteudgiften ikke fradrages i den personlige indkomst. Det er kun muligt at fradrage renterne i kapitalindkomsten, som det er tilfældet med private renteomkostninger jf. PSL § 4, stk. 1. nr. 1.

### **3.8 Arbejdsmarkedsbidrag**

Som den sidste problemstilling i indkomstopgørelsen for ikke-erhvervsmæssige virksomheder, er arbejdsmarkedsbidraget. I praksis betaler ikke-erhvervsdrivende ikke arbejdsmarkedsbidrag af årets indtægter. Dette skyldes, at ikke-erhvervsdrivende ikke er omfattet af arbejdsmarkedsbidragsloven (AMBL), jf. AMBL § 7.

Det fremgår heraf, at der er to typer af arbejdsmarkedsbidrag – lønmodtager bidrag og bidrag for selvstændigt erhvervsdrivende. Da ikke-erhvervsdrivende ikke kan betragtes som en del af disse, skal der således ikke betales arbejdsmarkedsbidrag.

### **3.9 Sammenfatning**

Indkomsten opgøres på forskellige måder ved erhvervsmæssig- og ikke-erhvervsmæssig virksomhed. Lovgrundlaget for indkomstopgørelsen af erhvervsmæssig virksomhed er strengt reguleret, mens grundlaget for indkomstopgørelsen af ikke-erhvervsmæssig virksomhed er nærmest ikke eksisterende, og domspraksis danner grundlag for de fleste indkomstopgørelser i ikke-erhvervsmæssig virksomhed.

Indtægter opgøres som salg af varer, ydelser mv., men uden fradrag af udgifter til varer, afskrivninger og andre driftsomkostninger, idet disse ikke kan indeholdes i indtægterne jf. SL § 4. Således er alle omkostninger kildebegrænsede og uden mulighed for fradrag i anden indkomst.

Underskud i virksomheden er jf. nettoindkomstsbegrebet, ikke muligt at fremføre til modregning i senere års indtægter, dog er der mulighed for dette, når det kan dokumenteres at omkostningerne relaterer direkte til senere års indtægter.

Der er tydeligvis tale om et "gråzone" område og siden artiklen i "Skat" fra 2001, har der været lagt op til flere forslag til ændringer i lovgrundlaget således, at indkomstopgørelsen i ikke-erhvervmæssig virksomhed i fremtiden bliver mere reguleret. Dette har dog ikke resulteret i noget konkret lovforslag.

#### **4. Praksis**

Ved gennemgangen af indkomstopgørelserne for erhvervsmæssige og ikke-erhvervsmæssige virksomheder var det meget klart, at der dels er store fradrag i den skattepligtige indkomst at hente ved erhvervsmæssig virksomhed i forhold til fradragene ved ikke-erhvervsmæssig virksomhed og dels at der er hjemmelsproblemer omkring underkendelse af fradrag for udgifter ved ikke-erhvervsmæssige virksomheder.

De hjemmelsmæssige spørgsmålstejn ved ikke-erhvervsmæssige virksomheders indkomstopgørelse giver grundlag for en del tvivl om, hvordan man skal forholde sig til sin virksomhed i et indkomstmæssigt perspektiv.

Det er naturligvis i gråzonerne, hvor virksomhederne fra starten har haft et mål om at blive rentable, men ikke har fået tingene til at hænge sammen af den ene eller den anden grund, at der kan opstå tvivl om retten til fradrag.

Den manglende lovmæssige regulering af området betyder, at domme og afgørelser på området er det eneste grundlag virksomheder, rådgivere, skattemyndigheder m.fl. har for at vurdere, om virksomhedernes indkomstopgørelser er opgjort korrekt eller ej.

I det følgende bliver der analyseret domme fra landets domstole fra byret og helt op til Højesteret. Der er udvalgt domme, der alle har relevans i forhold til det manglende lovgrundlag for ikke-erhvervsmæssige virksomheder, der er blevet gennemgået tidligere. Dommene giver også en praktisk indgangsvinkel til den anvendte definition af erhvervsmæssige- og ikke-erhvervsmæssige virksomheder.

##### **4.2 Analyse af afgørelser og domme**

Efter gennemgang af udvalgte skattemæssige domsafgørelser, der omhandler indkomstopgørelsen for erhvervsmæssige og ikke-erhvervsmæssige virksomheder siden 2005, præsenteres to domme til illustration af retspraksis.

Fælles for de gennemgåede domme er, at det i de fleste tilfælde er den skattepligtige, der er taber i sagen mod skattemyndighederne. Ifølge de domme der er gennemgået, kan skattemyndighederne trække sig sejrrikt ud i 8 af 9 af de sager, der er blevet anket.

Der er generelt meget få afgørelser fra landets skattecentre, der bliver anket til en højere instans. Enkelte ender dog med at komme helt op til Højesteret. Det er meget dyrt at anke afgørelser og det bliver kun dyrere des højere instanser, der blive ført sag hos. Dette er naturligvis kun tilfældet, hvor sagen tabes, da det i de fleste tilfælde er den tabende part, der dømmes til at betale sagsomkostningerne.

Alene af hensyn til risikoen for, at virksomhederne taber sagsanlægget, bør man være meget sikker i sin sag, inden man anker skattemyndighedernes afgørelser om, hvorvidt der er fradrag eller ej for udgifter og underskud i virksomheden. Der er dog helt sikkert mange penge at hente, hvis man vinder.

De gennemgåede sager indeholder krav om fradrag af virksomhedens underskud i den erhvervsdrivendes personlige indkomst. Enkelte sager omhandler derudover også krav om kørselsfradrag, fradrag for tab på debitorer mv.

Der søges i alle de gennemgåede sager om genoptagelse af indkomstår på grundlag af virksomhedens status af erhvervsdrivende, der som tidligere beskrevet ikke er fuldstændigt lovreguleret og beror på individuelle skøn.

I det følgende gennemgås to udvalgte sager. Den første er en typisk sag, hvor den skattepligtige er blevet underkendt fradrag ved drift af ikke-erhvervsmæssig virksomhed, hvor argumenterne ikke har været i orden og virksomhedens drift har været præget af at være den skattepligtiges hobby. Den anden dom der bliver gennemgået er den eneste af de gennemgåede sager, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende, har vundet og fået genoptaget sit indkomstår.

### **4.3 SKM2006.428.ØLR**

I denne sag førtes der sag mod skattemyndighederne, der havde nægtet fradrag af underskud i en marskandiserforretning i den skattepligtiges personlige indkomst.

Den skattepligtige havde tilbage i 2001 og 2002 i ca. 18 måneder drevet en marskandiserforretning sammen med en kompagnon. Forretningen blev drevet sideløbende med den skattepligtiges fuldtidsjob med åbningstider ca. 20 timer om ugen.



Virksomheden havde i det pågældende indkomstår en omsætning på 10.893 kr. samt et underskud på 40.176 kr. I året var der blevet anvendt en del penge til opstart af forretning, maling, inventar mv.

Den skattepligtige blev imidlertid ramt af længerevarende sygdom kort tid efter virksomhedens opstart, hvorfor det ikke var muligt at passe dennes fuldtidsjob. Sygdommen betød også, at den skattepligtige ikke var i stand til at passe forretningen. Dette betød at virksomheden ophørte efter kun 1½ års drift.

Skattemyndighederne havde herefter afvist at godkende det fradrag på 20.088 kr., der var opstået ved driften af virksomheden i det pågældende indkomstår. Beløbet svarer til den skattepligtiges andel af underskuddet i virksomheden, jf. samlede underskud på 40.176 kr., som nævnt ovenfor.

Skattemyndighederne lagde til grund for sin afgørelse, at den skattepligtige ikke havde kunnet fremlægge beviser for, at virksomheden i skattemæssigt henseende var en igangværende og indtægtsgivende virksomhed, der blev drevet med økonomisk vinding for øje, og dermed havde karakter af ikke-erhvervsmæssig virksomhed og drift præget af den skattepligtiges hobby.

I tillæg til ovenstående lagde skattemyndighederne vægt på, at de afholdte udgifter, f.eks. udgifter til opstart, istandsættelse af forretning mv., ikke havde haft en driftsmæssig relation til virksomhedens drift, men i stedet skulle karakteriseres som opstartsomkostninger og dermed ikke var fradragsberettigede, jf. SL § 6 A, stk. 1.

Den skattepligtiges begrundelse og argumenter for godkendelse af fradrag via underskud ved erhvervsmæssig virksomhed byggede på, at marskandiserforretningen fra virksomhedens begyndelse var åbnet med det formål at drive en rentabel og profitabel forretning. Dette blev umuliggjort pga. sygdom hos sagsøgeren, hvorefter det ikke længere var muligt at indfri forventningerne om virksomhedens resultater.

Den skattepligtige gør endvidere gældende at skattemyndighedernes afgørelse er i strid med gældende praksis, der efter den skattepligtige mening sædvanligvis giver virksomheder en længere frist til at opnå de krav, der stilles til erhvervsmæssige virksomheder.

På ovenstående grundlag om at virksomheden var opstartet med henblik på erhvervsmæssig drift, mente den skattepligtige, at skattemyndighederne burde godkende at virksomhedens underskud kunne fratrækkes i den personlige indkomst.

Landsskatterettens afgørelse og begrundelse byggede herefter på det lovmæssige grundlag i SL § 6 A, stk. 1, hvoraf det gøres gældende, at der i den skattepligtige indkomst kan fratrækkes omkostninger, der er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten, og PSL § 3, stk. 2, der giver ret til fradrag af udgifter, der er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

Til ovenstående paragraffer gjorde Landskatteretten gældende, at der i ikke-erhvervsmæssige virksomheder kun er mulighed for at fradrage udgifter efter nettoindkomstprincippet, dvs. at udgifterne kun kan fradrages i det omfang, de kan indeholdes i virksomhedens indtægter, samt at underskud ved ikke-erhvervsmæssig virksomhed ikke kan fradrages i anden indkomst (kildebegrænset), se omtale af nettoindkomstprincippet i afsnit 3.4.

Afgørelsen af den skattepligtiges ret til at fradrage underskuddet i sin virksomhed beroede således på, om Landsskatteretten fandt, at der var fremlagt tilstrækkelige begrundelser for, at der var drevet erhvervsmæssig virksomhed.

Landsskatteretten fremlagde følgende afgørende begrundelser for sin beslutning:

- Det er fundet at virksomheden ikke har været drevet med tilstrækkeligt intensitet. Heri spiller det ingen rolle at den nedsatte intensitet skyldes en længerevarende sygdom.
- Virksomheden har haft en beskedent omsætning.
- Virksomhedens drift og formål har ingen sammenhæng med den skattepligtiges hovederhverv.
- Den skattepligtige havde før opstart af virksomheden ikke udarbejdet budgetter, der kunne bevise at driften var tilrettelagt med henblik på fremtidigt fortjeneste og forrentning af den investerede kapital og arbejdsindsats.
- Virksomheden har på intet tidspunkt været rentabel og der er ingen udsigt til at der i fremtiden er mulighed for en rentabel drift.
- Det er ikke korrekt, som sagsøgeren har påstået, at virksomheden ikke har haft tid nok til at vise resultater, der henvises til UfR 1996, s. 229 H.

Landskatteretten fandt således at virksomheden ikke vare erhvervmæssig og skattemyndighederne frifandtes og den skattepligtiges indkomst stadfæstedes. Dertil blev sagsøger pålagt at betale sagens omkostninger på 20.000 kr.

Denne sag er ikke enestående, men viser derimod, hvilke lovmæssige og ikke lovmæssige argumenter der lægges til grund for vurderingen af, om virksomheder kan karakteriseres som erhvervmæssige, og dermed om underskuddet kan fratrækkes og fremføres.

Af de sager der er blevet undersøgt, lægger domstolene stort set samme principper til grund for deres afgørelser. Der kan udover den før præsenterede sag nævnes flere sager af dem, der er gennemgået, hvoraf alle er blevet underkendt fradrag af underskud ved erhvervmæssig virksomhed, hvor krav om intensitet og rentabilitet var de grundlæggende argumenter for, om virksomhederne uanset branche blev anset som værende erhvervmæssigt drevet eller ej.

Flere af de sager, der er gennemgående, har ligget tæt op af ikke-erhvervmæssig virksomhed med drift præget af den skattepligtiges hobby, der kan f.eks. nævnes SKM2008.637.BR, der omhandlede et byggeprojekt eller SKM2005.314.ØLR, hvor der blev underkendt fradrag for udgifter i en horoskopvirksomhed.

Af de gennemgåede sager har der været virksomheder, der tidligere var rentable, der efter flere år med underskud, er blevet underkendt fradrag, på grundlag af ikke-erhvervmæssig virksomhed, heriblandt SKM2006.527. ØLR. Denne sag omhandlede en frimærkesælger, der tidligere i mange år havde haft en velfungerende forretning, men på grund af tidens trends ikke mere kunne vurderes at være erhvervmæssig som følge af flere år med underskud.

De fleste af de sager der er gennemgået har dog været nystartede virksomheder, hvor det af forskellige årsager ikke er gået som forventet og de dermed har måttet dreje nøglen om og herefter har fået underkendt fradrag for sine udgifter, der kan f.eks. nævnes SKM2008.441.BR, der omhandlede et automobilværksted og SKM2006.92.LSR, der vedrørte beplantningen af en fredsskov.

#### **4.4 SKM2008.641.BR**

Den eneste sag af dem der er gennemgået, som er blevet vundet af sagsøgeren mod skattemyndighederne og har fået godkendt fradrag af underskud ved erhvervmæssig

virksomhed, er SKM2008.641.BR, der vedrørte en selvstændig erhvervsdrivende, der drev virksomhed med opfindelse og udvikling af produkter indenfor belysning.

Virksomheden var drevet i fritiden af en revisor, der arbejdede fuld tid i en revisionsvirksomhed. Revisoren havde gennem længere tid udviklet en speciel lampe til belysning af skabe og reoler. Virksomhedens resultat for indkomståret 2003 var -157.272 kr. og omsætningen på 80 kr. Klageren havde i de efterfølgende indkomstår fratrukket driftsudgifter og aktiveret udviklingsomkostninger for ca. 450.000 kr. inkl. Indkomståret 2003.

Revisoren havde i indkomståret indleveret en patentansøgning på den føromtalte lampe, hvilket blev opnået i 2005. Udover patentet i Danmark havde den skattepligtige ansøgt om patent i flere andre lande i og udenfor EU.

Den skattepligtige havde foretaget omfattende PR af lampen via egen hjemmeside og på forskellige møbelmesser afholdt i Danmark såvel som i udlandet. Den omfattende PR førte til seriøse forhandlinger med købere af patent og produktion af lampen. Af de interesserede købere var der specielt én, hvor forhandlingerne om overtagelse af produktionen var langt fremme. Derudover var der flere købere, som var interesseret i at forhandle det færdige belysningsprodukt. Alle forhandlinger brød imidlertid sammen, og sagsøger stod derfor uden aftager til sit produkt.

I et sidste forsøg på at få afsat sit produkt, forsøgte Revisoren at lancere en plan om at producere lampen i et joint venture, hvortil der blev lagt en forretningsplan. Desværre var der i sidste ende ikke nogen virksomheder, der var interesserede i at indgå et samarbejde.

I år 2006 kom en konkurrerende producent på markedet med en nyere model af en tilsvarende lampe, hvorefter sagsøgerens lampe ikke længere kunne følge med på det teknologiske niveau, og Revisoren droppede derefter planerne om at sælge sin lampe.

Som begrundelse for sin ret til at fradrage underskuddet af virksomheden efter SL § 6 A og LL § 8 B om fradrag af udviklingsomkostninger i sin personlige indkomst, fremlagde Revisoren følgende argumenter:

- Der er for udviklingen af produktet skabt en forretningsplan, der lever op til de krav, som stilles til etableringen af en erhvervmæssig virksomhed.

- Der har sideløbende med markedsføringen af produktet været fremlagt nye ideer til alternativer til det eksisterende forretningsgrundlag.
- Det har under hele virksomhedens forløb været sagsøgers plan og vision at formålet med driften og udviklingen var at genere et overskud.
- På intet tidspunkt i virksomhedens levetid har indehaveren haft nogen mulighed for at forudse, at salget af lampen i sidste ende ikke ville kunne realiseres.
- Der gøres gældende, at virksomheden skal vurderes i sin egenskab af opfindervirksomhed, der karakteriseres ved, at indtægten typisk sker lang tid efter, at udgifterne hertil er afholdt. Dette i modsætning til andre typer af virksomhed, hvor der kræves en indtægt på et tidligere tidspunkt.
- Byretten bedes have in mente, at sagsøgeren har prøvet at sælge sit produkt gennem længere tid med diverse reklametiltag. Dertil har sagsøgeren inddraget en hel del professionel hjælp i form af rådgivere i sin søgen på aftagere af sit produkt, og at han selv besidder kompetencen til drift af virksomheden.
- Endeligt er der forelagt budgetter for flere af de pågældende indkomstår.

Skattemyndighederne påstande for frifindelse var følgende:

- Den skattepligtige har i det store hele ikke opfyldt kravene om rentabilitet og intensitet.
- Der har ikke i de efterfølgende indkomstår været nogen indikationer om forbedret rentabilitet.
- Det er klart at der er brugt mange timer på at udvikle og markedsføre produktet, men at der aldrig har været tale om den fornødne økonomiske intensitet. Der henvises her til SKM2007.107.HR, hvoraf det blev fastslået at økonomisk intensitet er et objektive kriterium, der ikke afhænger af ydre omstændigheder eller uforudsete problemer, der er skyld i den manglende rentabilitet.
- Det anfægtes, at de fremlagte budgetter og forretningsplaner er urealistiske, hvorefter de ikke kan lægges til grund for udsigt til fortjeneste og forrentning af den indskudte kapital og arbejdsindsats.
- Der kan ikke godkendes fradrag af omkostninger efter SL § 6 a eller LL § 8b på baggrund af ovenstående mangler.
- Det gøres endvidere gældende, at LL § 8b kun giver ret til fradrag af omkostninger afholdt til den egentlige udvikling og patentering af virksomhedens produkt. Salgsomkostninger mv. kan derfor ikke fradrages efter denne paragraf. Dertil er det

også vigtigt at pointere, at paragraffen kun finder anvendelse ved igangværende erhvervsvirksomhed, hvilket der efter sagsøgtes mening ikke er tale om.

Byrettens begrundelse for sin domsafsigelse, kan sammenfattes i følgende punkter:

- Revisoren har sideløbende med sit job udviklet et unikt belysningsprodukt.
- Virksomheden blev momsregisteret i 2002
- Der har været en beskeden omsætning i virksomheden.
- På grundlag af de beviser, der er fremlagt af sagsøger, finder retten, at det kan fastslås, at virksomhedens formål og ide var at udvikle og sælge en lampe og modtage royalties fra et fremtidigt salg.
- Sagsøgeren har under arbejdet med udviklingen og markedsføringen af lampen gennemgået relevante kurser indenfor iværksættelse af virksomheder. Dertil har der været kontakt til professionelle rådgivere med henblik på etablering af virksomheden herunder ansøgning om patentrettigheder og udarbejdelse af markedsanalyser. Der lægges endvidere vægt på at sagsøger har besiddet den nødvendige uddannelse og kompetencer til at drive virksomheden.
- Det findes bevist, at sagsøger har anvendt store ressourcer på at markedsføre sit produkt og forhandle med flere seriøse købere.
- Der var opnået patentbeskyttelse af produktet både i indland og i flere andre lande.

På grundlag af ovenstående punkter fandt byretten, at virksomheden kunne anses for at have været erhvervmæssigt drevet i det pågældende indkomstår.

Dermed underkendes skattecentrets vurdering af, at der var tale om ikke-erhvervmæssig virksomhed. Således kan sagsøger fratække virksomhedens underskud i den personlige indkomst for det pågældende år.

Men hensyn til spørgsmålet om der kunne fratækkes omkostninger til udvikling efter LL § 8b, gjorde retten det gældende, at der var tale om en igangværende virksomhed jf. ovenstående bevisgrundlag.

Det er umiddelbart svært at sige, om de før nævnte argumenter kun kunne anvendes, da der var tale om netop denne type virksomhed, eller om de samme argumenter ville have haft nogen betydning i en sag med en anden type virksomhed.

Umiddelbart har virksomheden samme karaktertræk som de andre virksomheder, hvor SKAT underkender fradrag som følge af ikke-erhvervsmæssig drift, bl.a. havde sagsøger et fuldtidsjob ved siden af virksomheden, hvilket tyder på drift præget af hobby. Dertil har der ikke været nogen betydelig omsætning fra salg i virksomheden, og der har været et stort underskud.

I denne sag har den erhvervsdrivende dog i modsætning til mange af de andre sager kunnet fremlægge budgetter og forretningsplaner og derigennem have opfyldt nedenfor nævnte krav om rentabilitet og intensitet.

Der er fra byrettens side også lagt vægt på, at den erhvervsdrivende bl.a. havde ansøgt om patentrettigheder, promoveret virksomheden i væsentlig grad og modtaget professionel rådgivning. Udover dette har den erhvervsdrivende været i seriøse forhandlinger med mulige købere af sit produkt, hvilket underbygger den seriøsitet, der har været ved driften af virksomheden.

Det kan heller ikke tilsidesætte, at udviklings- og opfindervirksomheder i deres egenskab af netop denne type virksomheder generelt får længere snor til etablering af erhvervsmæssig drift end andre typer virksomheder, f.eks. frimærkesamlere og marskandiserforretninger, der tidligere er nævnt.

Skatteministeriet udsendte efter dommen medfølgende kommentarer med generelle konklusioner og perspektiveringer om fradrag ved erhvervsmæssig virksomhed, jf. SKM2008.854.DEP.

I kommentaren gøres det gældende, hvilke krav der lægges vægt på ved defineringen af erhvervsmæssige virksomheder. Der nævnes, som det også er fremgået af de gennemgåede domme at intensitet og rentabilitet er de grundlæggende forudsætninger for, at der drives erhvervsmæssig virksomhed.

Det udspecificeres i kommentaren at intensitetskravet betyder, at den erhvervsmæssige virksomhed skal have en betydelig omsætning. Der er tale om et objektivt krav og konkrete omstændigheder som f.eks. sygdom har ikke kunnet været nok til at kunne dispensere fra kravet.

Rentabilitetskravet betyder ifølge kommentaren, at den erhvervmæssige virksomhed skal udøves med henblik på at blive/være rentabel, hvilket indebærer at virksomhedens overskud skal stå i et vidst forhold til den investerede kapital og anvendte arbejdstid.

Giver virksomheden ikke overskud, skal der, for at blive anset som erhvervmæssig som et minimum, kunne fremlægges et grundlag for fremtidig rentabilitet i form af budgetter, forretningsplaner og lignende, der viser en fremtidig rentabilitet.

Ifølge kommentaren vil dommen have betydning i andre tilfælde, hvor der er tale om en opfindervirksomhed eller en anden virksomhed med omkostninger til udvikling og markedsføring af et produkt.

Der vil i tvivlsspørgsmål, med samme træk som dem i dommen, kunne henvises til denne afgørelse, hvori krav om intensitet og rentabilitet blev dispenseret fra og der blev godkendt drift af erhvervmæssig virksomhed på grundlag af beviser for, at virksomheden var opstartet med henblik på at skabe en fremtidig indtjening for den selvstændigt erhvervsdrivende.

Det betyder helt konkret, at der skal foreligge beviser i form af budgetter, forretningsplaner og lignende, der giver tilsagn om fremtidig rentabilitet på grundlag af realistiske forudsætninger.

#### **4.5 Proces**

I de gennemgåede sager har der været en stor overvægt af sager, der er gået skattemyndighedernes vej. Det har i alle sagerne været den skattepligtige, der har skullet prøve at argumentere for, at kravene til erhvervmæssig virksomhed var opfyldt, men i de fleste tilfælde uden held.

Det er i det hele taget meget tankevækkende, at det i praksis er den erhvervsdrivende, der skal bevise sin ret til at blive betragtet som erhvervsdrivende og anvende de deraf beskatningsmæssige fordele.

I de fleste andre ikke-skattemæssige domme er det typisk den omvendte verden, hvor det er myndighederne, der skal bevise at den sigtede er skyldig. I de gennemgåede sager, har det været den erhvervsdrivende, der er den "sigtede" og som skal bevise sin "uskyldighed" ved at drive erhvervmæssig virksomhed.



Det er myndighederne, der formelt set er den sagsøgte i de gennemgåede sager og den erhvervsdrivende, der er sagsøger og som står med forklaringsproblemet.

Reelt set er det dog den skattepligtige, der i første omgang er blevet "dømt" til ikke-erhvervsdrivende af skattemyndighederne, der uden rettergang kan "dømme" virksomhederne inde eller ude. Sagerne hos landskatteretten og byretten er ankesager, hvor det er den "dømte", der skal bevise sin uskyldig

## **5. Beskatningsreglerne**

Skattepligtige der driver erhvervmæssig- og ikke-erhvervmæssig virksomhed har ikke de samme muligheder for beskatning. Erhvervsdrivende har mulighed for fordelagtige beskatningsmetoder, der sidestiller dem med erhvervsdrivende, der driver virksomhed i selskabsform. Ikke-erhvervsdrivende beskattes efter samme principper som alle andre skattepligtige fysiske personer.

På grundlag af før omtalte beskatningsmæssige fordele har underkendelse af erhvervmæssig virksomhed store beskatningsmæssige konsekvenser for den skattepligtige. I det følgende gennemgås beskatningsmulighederne for erhvervmæssige og ikke-erhvervmæssige virksomhedsdrivende.

### **5.1 Personskatteloven**

Der er forskellige muligheder for at vælge beskatningsform ved drift af erhvervmæssig virksomhed. Skattepligtige der driver ikke-erhvervmæssig virksomhed har ingen valgmuligheder, men beskattes som ganske almindelige lønmodtagere efter personskatteloven (PSL).

Selvstændige der driver erhvervmæssig virksomhed kan udover PSL anvende Virksomhedsskatteordningen (VSO) og Kapitalafkastordningen (KAO). Ordningerne er lovmæssigt reguleret i Virksomhedsskatteoven (VSL).

Ved beskatning efter PSL opdeles den skattepligtiges indkomst i en skattepligtig indkomstbestående af to undergrupper; personlig indkomst og kapitalindkomst og en aktieindkomst. I indkomsterne indgår også fradragsberettigede udgifter.

Den personlige indkomst opgøres som alle indkomster efter indeholdelse af AM-bidrag, der ikke er omfattet af kapitalindkomsten og aktieindkomsten. Selvstændigt erhvervsdrivende kan

fratrække driftsomkostninger, skattemæssige afskrivninger, AM-bidrag m.m. i den personlige indkomst, jf. kapital 2. Ikke-erhvervsdrivende har en begrænset fradragsret af de førnævnte driftsomkostninger og afskrivninger. Principperne for at fradrage udgifter ved ikke-erhvervmæssig virksomhed er tidligere gennemgået, jf. kap. 3.

I kapitalindkomsten indgår indtægter indeholdt i PSL § 4 herunder renteindtægter og -udgifter, kursgevinster og -tab, over- og underskud ved udlejning af ejerbolig, indkomst ved visse typer anpartsvirksomhed, kapitalafkast ved hhv. virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen mv.

Aktieindkomst omfatter de indkomster og tab, der er beskrevet i PSL § 4 A. Det fremgår heraf bl.a., at der i aktieindkomsten indgår aktieudbytter, visse udlodninger fra investeringsforeninger, fortjeneste og tab efter ABL §§ 12-14 mv.

Ligningsmæssige fradrag består af alle fradrag, der ikke kan fradrages i den personlige indkomst, kapitalindkomsten eller aktieindkomsten. De ligningsmæssige fradrag udgør f.eks. befordringsfradrag, udgifter til fagforening og a-kasse, underholdsbidrag til børn og tidligere ægtefælle, beskæftigelsesfradrag mv. Opgørelsen af den skattepligtige indkomst ser herefter således ud:

<b>+ Personlig indkomst</b>
<b>+ Nettokapitalindkomst</b>
<b>÷ Ligningsmæssige fradrag</b>
<b>Skattepligtig indkomst</b>

Kilde: Egen tilvirkning

Den skattepligtige indkomst beskattes efter reglerne i PSL § 5-8. Grænserne og procenter for bundskat, mellemskat og topskat mv. er reguleret efter §§ 6 og 6 A. Fra og med indkomståret 2009 er bundgrænsen for mellemskat ændret til bundgrænsen for topskat.

Beskatningen af den skattepligtige indkomst beregnes således

<b>+Bundskat</b>	5,04 % (2009) af Personlig indkomst + evt. positiv nettokapitalindkomst
<b>+Mellemskat</b>	6,00 % af Personlig indkomst > kr. 347.200 (2009)
<b>+Topskat</b>	15,00 % af Personlig indkomst > kr. 347.200 (2009) + Indskud på kapitalpension
<b>+Kommuneskat og sundhedsbidrag</b>	32,6 % af Skattepligtig indkomst
<b>±Skatteværdi af Personfradrag</b>	37,64 % af kr. 42.900 (2009)
<b>Skat af årets indkomst</b>	

Kilde: Egen tilvirkning

Skatteprocenten af bundskatten er ændret fra og med indkomståret 2009 til 5,04 %. Denne skatteprocent er dog kun gældende for 2009. Fra og med indkomståret 2010 er bundskatteprocenten 5,26 %.

Dette skyldes, at skatteprocenten allerede skulle være sænket fra indkomståret 2008, men dette blev udskudt da forskudsopgørelser og skattekort for 2008 allerede var sendt ved vedtagelsen, og som compensation sænkedes bundskatteprocenten med dobbelt procentpoint alene for indkomståret 2009.

Kommuneskatten er forskellig fra kommune til kommune. De nævnte 32,6 % er kun en vejledende skatteprocent. Skatteværdien af personfradraget beregnes som kommuneskat og bundskat, dvs.  $32,6\% + 5,04\% = 37,64\%$  (2009).

Aktieindkomst beskattes efter årligt regulerede bundgrænser således, efter bestemmelserne i ABL § 8a:

<b>28 % af aktieindkomst kr. 0 ≤ 48.300 (2009)</b>
<b>43 % af aktieindkomst kr. 48.300 ≤ 106.109 (2009)</b>
<b>45 % af aktieindkomst kr. 106.100 ≤ Uendeligt(2009)</b>
<b>Skat af aktieindkomst</b>

Kilde: Egen tilvirkning

Beløbsgrænserne reguleres hvert år efter bestemmelserne i PSL § 20. Der blev for indkomståret 2007 indført den nye "100.000 kroners grænse" der betød, at aktieindkomst over 100.000 kr. bliver beskattet med 45 %. Der blev ved vedtagelsen af grænsen indført en del overgangsregler, som ikke vil blive gennemgået yderligere.

For ægtefæller overføres automatisk ubenyttede bundgrænser for såvel den skattepligtige indkomst som aktieindkomst bortset fra bundgrænsen for topskat.

## **5.2 Virksomhedsskatteordningen**

Virksomhedsskatteordningen (VSO) blev indført i 1985 med virkning fra indkomståret 1987, for at udligne forskelle i skattemæssig henseende mellem erhvervsdrivende, der driver personlig virksomhed og erhvervsdrivende, der driver virksomhed i selskabsform. Siden er der ændret i ordningen af flere omgang.

VSO anvendes kun til beskatning af den erhvervsdrivendes virksomhedsindkomst. Idet den erhvervsdrivende har anden indkomst, udelades denne af VSO og skatten heraf skal beregnes efter PSL.

De grundlæggende fordele ved VSO er:

- Renteudgifter fratrækkes direkte i virksomhedens overskud og fradrages i den personlige indkomst og ikke blot i den skattepligtige indkomst, som beskrevet i forrige afsnit om beskatning efter PSL.
- Der beregnes efter særlige regler et kapitalafkast (forrentning af egenkapitalen i virksomheden). Det hævede kapitalafkast tillægges den skattepligtige indkomst, som beskrevet i forrige afsnit og jf. PSL § 4, stk. 1 nr. 3.
- Opsparing af overskud i virksomheden mod en foreløbig skat svarende til virksomhedsskatten på 25 % (fra og med 2007). Bestemmelsen giver mulighed for at spare top- og mellemskat ved svingende indkomster eller konjunkturer ved at lade pengene stå i virksomheden, og dermed udskyde beskatningen til pengene trækkes ud til privat forbrug.

VSO kan som hovedregel anvendes af alle skattepligtige personer i Danmark, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed jf. VSL § 1, stk. 1. Dette betyder at selvstændige, der driver ikke-erhvervsmæssig virksomhed er udenfor personkredsen og derfor ikke kan anvende skatteberegningsmetoden.

Der er dog også andre typer af virksomhed, som er at kategorisere som erhvervsmæssige, men som er afskåret fra at benytte VSO, bl.a. visse typer af udlejningsvirksomhed og anpartsbaserede virksomheder, dvs. hvor indkomsten er kategoriseret som kapitalindkomst efter PSL, kan VSO ikke anvendes. Endvidere kan VSO ikke anvendes på konkursindkomst, jf. konkurslovens § 6.

Anvendelse af VSO skal tilkendegives til SKAT hvert år ved indgivelse af selvangivelsen. Dertil er det et krav at VSO anvendes som skatteberegningsmetode for hele året, og at alle den erhvervsdrivendes virksomheder indgår, jf. VSL § 2.

VSL § 2 opstiller ligeledes krav til regnskabet, som skal overholdes ved anvendelse af VSO. Regnskabet skal indeholde følgende:

- Opdeling af virksomhedsøkonomi og privatøkonomi, jf. § 22 i MBK af 12. juni 2006
- Opgørelse af:
  - Indskudskonto
  - Kapitalafkastgrundlag
  - kapitalafkast
  - Konto for opsparet overskud
- Særskilt bogføring af overførsler mellem privatøkonomi og virksomhedsøkonomi
- Biler og vindmøller med blandet benyttelse (skal bogføres fra virksomhedens start)
- Alle overførsler af aktiver og passiver fra virksomheden til den erhvervsdrivende skal bogføres ultimo indkomståret

Det var førhen et krav, at regnskabet skulle indsendes som bilag til selvangivelsen. Dette er ikke tilfældet længere og selskabet skal således kun indsende regnskabet på anfordring fra SKAT, jf. Mindstekravsbekendtgørelsen fra 2007.

I det følgende vil de ovenstående opgørelser af indskudskonto, mellemregnings konto, kapitalafkastgrundlag, kapitalafkast og konto for opsparet overskud blive gennemgået.

### 5.2.1 Indskudskontoen

Indskudskontoens formål er at regulere opdelingen af privatøkonomi og virksomhedsøkonomi ved etableringen. Indskudskontoen er samtidig en opgørelse af de værdier (og gæld) den selvstændigt erhvervsdrivende har indskudt i virksomheden. Værdierne kan tages ud af virksomheden skattefrit, da de allerede er beskattet. Bestemmelserne om indskudskontoen findes i VSL § 3.

Det er som udgangspunkt kun muligt at indskyde værdier og gæld i virksomheden, der relaterer til den erhvervsmæssige drift af virksomheden. Privat gæld kan også indskydes på indskudskontoen, jf. dog senere omtale af rentekorrektion ved negativ indskudskonto.

Indskudskontoen opgøres således som værdien af virksomhedens aktiver fratrukket værdien af virksomhedens gæld, hvis der i året før har været anvendt kapitalafkastordningen fratrækkes eventuelle beløb fra konjunkturudligningsordningen, jf. VSL § 3, stk. 3.

Ved indtræden i VSO opgøres indskudskontoen og fastlåses derefter, dvs. at værdireguleringer herefter på aktiver og gæld ikke reguleres på indskudskontoen. Værdireguleringer tilegnes i stedet virksomheden og reguleres på kapitalafkastgrundlaget, jf. afsnit 5.3.2.

Som udgangspunkt skal alle erhvervsmæssige aktiver og passiver, der er placeret i virksomheden medtages ved opgørelsen af indskudskontoen. De værdier, der skal medregnes i opgørelsen er erhvervsmæssige aktiver, blandet benyttet ejendoms erhvervsandel, hvis der er foretaget særskilt vurdering og erhvervsmæssig gæld.

Til opgørelsen af indskudskontoen kan man vælge at medregne visse finansielle aktiver, blandet benyttede biler og finansielle passiver i øvrigt. Finansielle aktiver og passiver er bl.a. likvide midler, pantebreve, obligationer og lignende.

Ved etablering af VSO kan man ikke medregne ikke-erhvervsmæssige aktiver, aktier, anparter mv. omfattet af ABL § 1, stk. 1 når de ikke relaterer til virksomhedens hovedaktivitet (næring), dog må finansielle aktiver nævnt i VSL § 1, stk. 2, herunder konvertible obligationer gerne medregnes.

På trods af ovenstående logik om indeholdelse af aktiver og passiver, idet de er erhvervsmæssigt relaterede, kan man indskyde 100 % privat gæld i VSO. Dette giver fradrag af private renter i den personlige indkomst med en skatteværdi op til ca. 59 % mod kun ca. 32,6 % ved fradrag i kapitalindkomst, jf. PSL. Det er dog en betingelse at indskudskontoen ikke er

negativ. Der skal som hovedregel ske rentekorrektion, hvis indskudskontoen er negativ til hel eller delvis udligning af rentefradraget, jf. dog begrænsninger af rentefradraget nedenfor.

Ved rentekorrektion overføres rentefradraget fra den personlige indkomst til kapitalindkomsten, hvorved den skattemæssige værdi som ovenfor nævnt falder til kun 32,6 %.

Er lånerenten imidlertid større end kapitalafkastsatsen kan det dog stadig være en fordel, at have privat gæld i virksomhedsskatteordningen jf. nedenfor om beregning af rentekorrektionen.

Rentekorrektionen skal foretages, hvis saldoen på indskudskontoen er negativ ved indkomstårets begyndelse, ved påbegyndelse af VSO eller ved indkomstårets udløb jf. VSL § 11, stk. 1. Der skal ligeledes ske rentekorrektion, hvis der i indkomståret både foretages indskud og overførsler fra/til den erhvervsdrivende jf. VSL § 11, stk. 2.

Underskud på indskudskontoen ved indtræden skyldes ikke nødvendigvis altid, at der er indskudt privat gæld i virksomheden. Kan den erhvervsdrivende ved indtræden i VSO dokumentere, at alle erhvervmæssige aktiver er medregnet og at alt gæld er erhvervmæssig, kan indskudskontoen reguleres til nul således, at der ikke skal ske rentekorrektion.

Rentekorrektionen beregnes som kapitalafkastsatsen, jf. VSL § 11, stk. 1, efter VSL § 9 som en gennemsnitsrente fra Københavns Fondsbørs og for 2008 udgjorde renten 5 %. Første år beregnes rentekorrektionen af indskudskontoen primo, mens den for de efterfølgende år beregnes af den numerisk største værdi af indskudskontoen primo og ultimo.

Rentekorrektionen kan ikke overstige den mindste værdi af kapitalafkastet beregnet af kapitalafkastgrundlaget primo og ultimo. Er kapitalafkastgrundlaget positivt primo og ultimo, skal der ikke ske rentekorrektion, jf. VSL § 11, stk. 1.

Der skal ligeledes beregnes en rentekorrektion, hvis der er hævet og indsat på indskudskontoen i samme indkomstår. Denne bestemmelse er indsat således, at det ikke er muligt at hæve finansielle aktiver primo og indsætte dem igen ultimo og dermed få dobbelt kapitalafkast.

Beregning af rentekorrektionen, idet den selvstændige hæver og indskyder på indskudskontoen i samme indkomstår, er ikke den samme som ved negativ indskudskonto. Rentekorrektionen beregnes her af det beløb, der efter hæverækkefølgen i VSL § 5 er overførsel af indskud fra

indskudskontoen. Rentekorrektionen kan ikke overstige årets indskud multipliceret med kapitalafkastsatsen jf. VSL § 11, stk. 2.

Hæverækkefølgen bestemmer i hvilken rækkefølge, der skal hæves på de forskellige bogføringskonti. Hæverækkefølgen skal sikre, at der sker beskatning af virksomhedens overskud før der hæves på indskudskontoen, der består af allerede beskattede midler. Hæverækkefølgen fremgår af VSL § 5, dog er der i ligningsvejledningen E.G.2.6.5 beskrevet en udvidet hæverækkefølge. Den udvidede hæverækkefølge indeholder alle poster omtalt i VSL § 5 og ser således ud:

1. Refusions af driftsomkostninger, som den selvstændigt erhvervsdrivende har afholdt for virksomheden af private midler (som ikke er bogført på mellemregningen), overføres skattefrit.
2. Virksomhedsskat, overføres skattefrit.
3. Hensat til senere hævning primo. Hensættelse er allerede beskattet, overføres skattefrit.
4. Kapitalafkast, beskattes som kapitalindkomst.
5. Resterende overskud, beskattes som personlig indkomst.
6. Konto for opsparet overskud, beskattes som personlig indkomst med fradrag af betalt en foreløbig skat.
7. Indskudskontoen, overføres skattefrit.
8. Beløb, der hæves herefter er sidestillet med privat lån i virksomheden, hvorefter der skal ske rentekorrektion.

### **5.2.2 Mellemregningskontoen**

I tillæg til regnskabskravene i VSL § 2 kan der ifølge § 4 A opgøres en privat mellemregningskonto til opdeling af privatøkonomi og virksomhedsøkonomi. På mellemregningskontoen medregnes kontante indskud mellem virksomheden og den erhvervsdrivende.

Mellemregningen er således en slags kreditkonto, hvor saldoen er et udtryk for virksomhedens kontante gæld til den erhvervsdrivende. Alle kontante omkostninger, der afholdes af virksomheden, kan medregnes på kontoen.

Mellemregningen må aldrig blive positiv, dvs. at den erhvervsdrivende aldrig må skyldes virksomheden penge. I dette tilfælde skal der straks ske en hævning efter hæverækkefølgen, i virksomheden til udligning af kontoen.



Denne regel er indsat for, at man ikke skal kunne låne i virksomheden uden om hæverækkefølgen og slippe for en evt. rentekorrektion.

Den erhvervsdrivende skal føre mellemregningen løbende. Det er vigtigt, at der i løbet af året sker bogføring af udlæg mellem virksomheden og den erhvervsdrivende. Ultimo året kan den erhvervsdrivende vælge, at den private mellemregning skal modregnes i årets hævning.

Beløb der står på mellemregningen kan frit hæves uden om hæverækkefølgen og udløser derfor ikke rentekorrektion. Der må ikke være bogført noget på mellemregningen på tidspunktet for indtræden i VSO.

### **5.2.3 Kapitalafkastgrundlaget og kapitalafkast**

Kapitalafkastgrundlaget kan opfattes som et udtryk for den egenkapital, den erhvervsdrivende har bundet i virksomheden. Kapitalafkastgrundlaget anvendes som grundlag for beregning af kapitalafkastet, jf. VSL § 7, stk. 1.

Bestemmelserne for opgørelse af kapitalafkastgrundlaget står beskrevet i VSL § 8. Kapitalafkastgrundlaget skal beregnes ved hvert indkomstårs begyndelse. Har virksomheden en negativ indskudskonto, skal der også opgøres et kapitalafkastgrundlag ultimo indkomståret til begrænsning af rentekorrektionen, jf. afsnit 5.2.2.

Af VSL § 8, stk. 1 fremgår det, at kapitalafkastgrundlaget opgøres som værdien af virksomhedens aktiver fratrukket værdien af virksomhedens gæld, overskud hensat til senere hævning, mellemregningskontoen og beløb der overføres fra virksomheden til den erhvervsdrivendes privatøkonomi med virkning fra indkomstårets begyndelse.

Kapitalafkastet beregnes vha. kapitalafkastsatsen, der er nævnt i afsnit 5.2.2. Kapitalafkastet er en slags forrentning af den investerede kapital i virksomheden. Kapitalafkastet fratrækkes den personlige indkomst og tillægges kapitalindkomsten, hvilket betyder at den erhvervsdrivende bliver lempeligere beskattet af det overførte.

Kapitalafkastet skal ikke beregnes, hvis kapitalafkastgrundlaget er negativt, jf. VSL § 7, stk. 1. Heraf fremgår det også, at kapitalafkastet ikke kan overstige årets overskud, hvilket giver god mening, da man ikke kan overføre mere fra den personlige indkomst end årets overskud, til kapitalindkomsten.

Efter kapitalafkastet kan den erhvervsdrivende vælge, at hæve det resterende overskud eller at lade det stå i virksomheden. I det tilfælde, at der både er overskud i virksomheden og i kapitalafkastgrundlaget, kan man vælge at hæve kapitalafkastet som kapitalindkomst. Herefter indgår beløbet i det hensatte til senere hævning, der kan hæves uden yderligere beskatning.

Bliver kapitalafkastet ikke hævet, opspares det sammen med virksomhedens øvrige overskud. Dette betyder, at kapitalafkastet ikke længere kan hæves som kapitalindkomst, men skal beskattes som personlig indkomst ved hævning samt, at der skal betales AM-bidrag.

Det er dog kun i meget sjældne tilfælde, at der sker opsparring af kapitalafkastet og som hovedregel forekommer situationen aldrig. For at det kan betale sig at opspare kapitalafkastet, skal det ikke være nødvendigt at hæve i virksomheden i året til privat forbrug. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis virksomheden ikke udgør den erhvervsdrivendes primære indkomst. Er der stor gæld i virksomheden, kan det være en fordel at udnyttet kapitalafkastet til nedbringelse af gælden og dermed spare renteudgifter.

#### **5.2.4 Konto for opsparet overskud**

Som før nævnt kan ikke hævede overskud opspares i virksomheden. Har virksomheden overskud i året, og har den erhvervsdrivende ikke haft behov for at hæve hele eller dele af overskuddet til privat forbrug, kan man vælge at lade overskuddet stå og spare op på kontoen for virksomhedens overskud.

Der er ikke noget likviditetskrav til det opsparede overskud, hvilket betyder at pengene rent fysisk skal opspares på en konto i et pengeinstitut. Pengene kan i stedet bruges til investeringer eller blive stående og trække renter til den erhvervsdrivendes beskatning er lavere.

Det opsparede overskud beskattes med en foreløbig skat svarende til selskabsskatten. For 2009 udgør skatteprocenten 25 %. Når det opsparede overskud hæves anvendes FIFO-princippet, dvs. at det overskud, der er opsparet først, er det der bliver hævet først. Det er vigtigt at anvende dette princip, da man kan have gamle opsparede overskud, hvor der er betalt en foreløbig skat på helt op til 50 %.

Den erhvervsdrivende skal være opmærksom på, at der også skal betales AM-bidrag i forbindelse med hævning af opsparede overskud, jf. AMFL § 10, stk. 2.

### 5.2.5 Indkomstopgørelsen

Ved opgørelsen af den erhvervsdrivendes virksomhedsindkomst anvendes de samme principper som beskrevet i kapitel 1 med enkelte undtagelser. Ved opgørelse i VSO skal der ske fuld renteperiodisering, jf. VSL § 6, stk. 2 og kontingenter til arbejdsgiverforeninger, der efter LL § 13 kun er et ligningsmæssigt fradrag, kan ikke fradages i virksomhedsindkomsten. Ifølge § 6, stk. 3 skal man ved overførsel af leasingbiler til privat brug medregne de betalte leasingydelse, der overstiger forskellen mellem bilens handelsværdi og værdien ved leasingaftalens indgåelse.

Kravet om, at der skal ske renteperiodisering betyder, at alle renteindtægter- og udgifter der vedrører året skal tages med i indkomstopgørelsen, selvom de ikke er forfaldne. Dvs. at rentebetalinger, der vedrører to forskellige indkomstår skal periodiseres. Ved indtræden i VSO skal de renter, der vedrører tidligere indkomstår indregnes i kapitalindkomsten.

Herefter skal virksomhedens indkomst fordeles i kapitalafkast og i resterende overskud. Det kapitalafkast der stammer fra finansielle aktiver kan ikke opspares, dog kan finansielle indtægter vedrørende debitorer opspares. Øvrigt kapitalafkast og resterende overskud, der ikke er hævet, opspares.

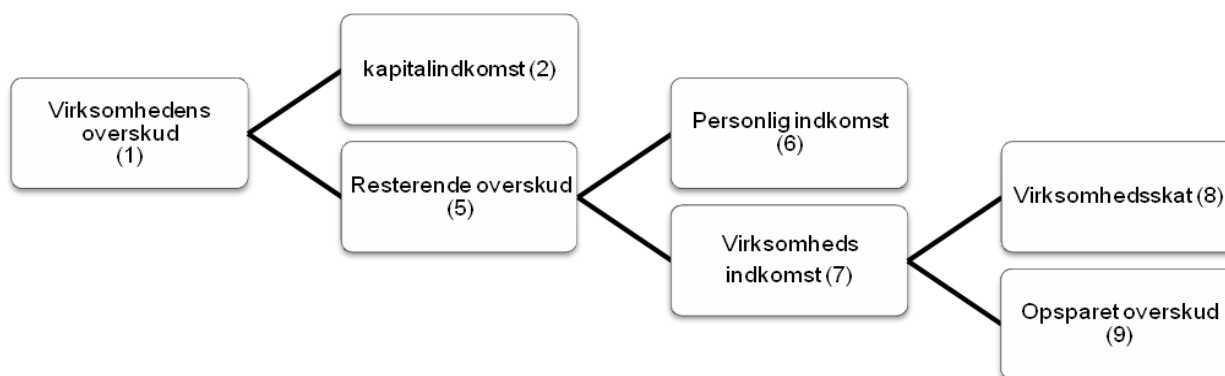
### 5.2.6 Overskudsdisponeringen

Når overskuddet er opgjort, skal der ske en fordeling af overskuddet i kapitalafkast og i resterende overskud, som beskrevet i forrige afsnit. Overskudsdisponeringen skal foretages som følger:

- Virksomhedens overskud (1)  
Fordeles således:
- Kapitalafkast (fratrullet evt. begrænsning, jf. VSL § 7), der beskattes som kapital indkomst (2)  
Specifikation af kapitalafkast:  
Kapitalafkast, hævet (3)  
Kapitalafkast, rest (4)
- Resterende overskud (5)  
Fordeling af resterende overskud:
- Personlig indkomst, privat hævet (6)
- Virksomhedsindkomst (7)

- Virksomhedsskat, 25 % (2009) (8)
- Opsparet overskud (9)

Det kan være svært at overskue overskudsdisponeringen. Ved at benytte opstillingen i det såkaldte kassesystem gøres det lidt enklere at se, hvordan indkomsten skal fordeles ved anvendelse af VSO. Kassesystemet er bygget således op (der henvises til numrene i parentes ovenfor):



Kilde: egen tilvirkning

Overskudsdisponeringsprocessen, der er forsøgt illustreret, tager sit udgangspunkt i virksomhedens overskud (1). Herefter fordeles kapitalafkast til kapitalindkomst (2) med hensyn til VSL § 4, stk. 1 og § 7 og det resterende overskud (5).

Det resterende overskud fordeles i personlig indkomst (6) og virksomhedsindkomst (7). Virksomhedsindkomsten findes ved følgende ligning:

$$\text{Virksomhedsindkomst} = \frac{\text{Virksomhedens overskud} - \text{årets hævninger}}{1 - \text{Virksomhedsskatteprocenten}}$$

Den personlige indkomst findes herefter som det resterende overskud fratrukket virksomhedsindkomsten. Virksomhedsindkomsten kan ikke være højere end det resterende overskud og ej heller være mindre end nul. Til slut findes det opsparede overskud (9) ved at fratække virksomhedsskatten (8), der beregnes efter virksomhedsskatteprocenten (25 % i 2009), fra virksomhedsindkomsten. Virksomhedsskatten er en del af den private økonomi. Virksomhedsskatten er som tidligere nævnt en foreløbig skat, indtil virksomhedsoverskuddet hæves via hæverækkefølgen, og der skal herefter ske beskatning som personlig indkomst.

I de situationer, hvor virksomhedsindkomsten beregnes til at være højere end det resterende overskud eller lavere end nul, har den private hævning været hhv. for lav eller for høj.

Har den private hævning været for lav betyder det, at årets hævning er lavere end den tvungne hævning. Den tvungne hævning er summen af de hævnings, der ifølge den udvidede hæverækkefølge skal hæves før kapitalafkastet, samt den del af kapitalafkastet der vedrører finansielle aktiver bortset fra debitorer, jf. VSL § 4, stk. 1. Den udvidede hæverækkefølge er beskrevet i afsnit 5.2.1.

Den erhvervsdrivende har nu to valgmuligheder. Enten skal differencen mellem den tvungne hævning og den faktiske hævning hensættes til senere hævning, hvorved der skal ske beskatning som personlig indkomst af det hensatte, eller også skal den erhvervsdrivende lade beløbet stå i virksomheden, hvorefter det betragtes som indskudt i virksomheden, og dermed indgår det nederst i hæverækkefølgen. Det "indskudte" beskattes kun som virksomhedsindkomst, dog beskattes det som personlig indkomst med tillæg af virksomhedsskat, hvis det senere hæves til forbrug.

Hvis årets hævnings har været højere end virksomhedens overskud skal det resterende hæves på indskudskontoen, altså hvis hævningserne ikke kan indeholdes i det opsparede overskud. Bliver indskudskontoen negativ, skal der beregnes rentekorrektion, jf. VSL § 11, stk. 1. Rentekorrektionen er omtalt i afsnit 5.2.1.

Hævninger på kontoen for opsparet overskud bliver beskattet som personlig indkomst med tillæg af virksomhedsskatten. Hævningen på indskudskontoen bliver ikke beskattet, da indskudskontoen består af allerede beskattede værdier.

### **5.3 Udtrædelse af VSO**

I det følgende vil principperne for beskatning ved ophør af anvendelse af VSO blive gennemgået. Det er i første omgang vigtigt at fastlægge, hvornår der er sket ophørelse af VSO. Dette kan ske ved følgende måder:

- Ophør af drift af erhvervmæssig virksomhed
- Afståelse af virksomhed mod vederlag
- Udtrædelse af VSO – frivilligt eller tvungen

Som nævnt kan udtrædelse af VSO ske frivilligt eller tvungen. Frivillig udtræden sker f.eks. ved, at den erhvervsdrivende vælger beskatning efter PSL, eller at virksomheden omdannes til et kapitalselskab. Tvungen udtræden sker f.eks. ved, at virksomheden ophører med erhvervmæssig drift, jf. VSL § 15, ophør af skattepligt til Danmark, jf. § 15c eller, at indkomsten fra erhvervsvirksomheden bliver konkursindkomst, jf. § 15 b, stk. 2.

Den erhvervsdrivende har mulighed for at vælge, hvilket udtrædelsestidspunkt han vil beskattes efter. Der kan vælges følgende tidspunkter:

- Primo ophørsåret
- Til og med ophørsdatoen
- Ultimo ophørsåret

Påbegynder eller overtager den erhvervsdrivende en ny erhvervsvirksomhed inden udløbet af indkomståret efter ophørsåret, kan den erhvervsdrivende undgå beskatning ved ophør af anvendelse af VSO.

Som afhandlingen er bygget op kan det diskuteres, hvornår den erhvervmæssige virksomhed er ophørt og den skattepligtige ikke længere kan anvende VSO og derfor må ophøre med ordningen.

Problemstillingen er, på hvilket tidspunkt ophør af VSO er sket og, hvornår ophørsbeskatningen skal foretages. Det antages at der er følgende muligheder for, hvornår ophøret er sket:

- I indkomståret efter skattemyndighederne finder at grundlaget for drift af erhvervmæssig virksomhed ikke er opfyldt, eller
- I indkomståret efter det seneste indkomstår, hvor virksomheden har opfyldt betingelserne for drift af erhvervmæssig virksomhed.

Ifølge dommen SKM2002.640.VLR får skattemyndighederne medhold i, at ophørsbeskatning skal ske i det indkomstår efter det indkomstår, hvor den skattepligtige senest anvendte VSO.

Det har altså ingen betydning, om den skattepligtige retmæssigt anvendte VSO som erhvervsdrivende eller reelt var ikke-erhvervsdrivende. Dvs. at ophør med anvendelse af VSO og efterfølgende beskatning sker efter den første mulighed, dvs. i indkomståret efter

skattemyndighederne finder, at grundlaget for drift af erhvervmæssig virksomhed ikke er opfyldt.

### **5.3.1 Beskatning ved fravalg af VSO**

Der er som nævnt i forrige afsnit flere forskellige tidspunkter, den erhvervsdrivende kan fravælge VSO. Dette gælder imidlertid ikke for personer, der fravælger VSO som følge af, at de ikke længere opfylder kriterierne for at anvende VSO f.eks., at de ikke længere driver erhvervmæssig virksomhed.

Ifølge VSL § 2, stk. 2, 4. pkt. skal den erhvervsdrivende som udgangspunkt anvende VSO for hele indkomståret. Opfylder den erhvervsdrivende i et indkomstår ikke længere kriterierne for at anvende VSO, må han deraf anses som at have fravalgt VSO primo indkomståret.

Der vil kun blive gennemgået principperne for ophørsbeskatning ved valg af primo ophørsåret som tidspunktet for fravalg af VSO. Dette valg foretages af hensyn til afhandlingens formål, men i det store hele er principperne for ophørsbeskatningen den samme for alle tidspunkterne.

Selve beskatningen sker som udgangspunkt i året efter det indkomstår, hvori der senest blev anvendt VSO. Ved ophørsbeskatningen modregnes den allerede betalte virksomhedsskat i den erhvervsdrivendes slutskat. En eventuel difference udbetales/opkræves i forbindelse med den skattepligtiges årsopgørelse.

Ved ophørsbeskatning fra primo ophørsåret betyder det intet, hvornår den faktiske ophørsdato var. Den virksomhedsindkomst, der måtte være erhvervet siden ophørsårets begyndelse, skal beskattes efter personskatteloven eller ved kapitalafkastordningen, hvis denne er valgt.

Ved ophør af erhvervsvirksomhed og udtrædelse af VSO skal fortjeneste, tab og genvundne afskrivninger på salg af aktiver opgøres efter gældende lovgivning og beskattes efter PSL i indkomståret efter ophøret. Genvundne afskrivninger ved salg af bygninger og fortjeneste og tab på driftsmidler skal kun medregnes til indkomsten med 90 %, jf. AL § 9, stk. 4 og § 21.

Sælges et aktiv ikke, anses det som værende overgået til den privates formue. Ved senere salg, sker der ikke beskatning, og der er ej heller mulighed for fradrag ved tab, jf. diskussion nedenfor. Dette gælder dog ikke for driftsmidler, da man ved ændret benyttelse af sådanne

aktiver behandler dette som salg af aktivet, jf. AL § 4, og gevinst og tab medregnes til den skattepligtiges indkomst, jf. ovenfor.

Der er typiske ikke nogen gevinst på de fleste driftsmidler, f.eks. er det svært at forestille sig, at der er nogen avance ved salg af biler medmindre, der f.eks. er tale om veteranbiler med en vis form for herlighedsværdi. På nyere biler kan der være en fortjeneste, da disse aktiver afskrives med 25 %, som omtalt i afhandlingens kap.2. Fortjenesten skal som nævnt ovenfor kun medregnes med 90 % til den skattepligtiges indkomst.

I modsætning til driftsmidler er der til gengæld realistiske muligheder for ejendomsavance ved bygninger og grunde samt tilhørende forbedringer og installationer. Ved salg af disse sker beskattningen heraf efter reglerne i Ejendomsavancebeskatningsloven. Genvundne afskrivninger medregnes som før nævnt med 90 %, jf. AL § 21.

En problemstilling, hvor lovgrundlaget er blevet diskuteret, er beskattning af varelageret ved salg efter ophør. Den skattepligtige kan ikke fradrage varekøbsomkostninger før varerne anvendes eller sælges jf. principperne for fradrag af varekøbsomkostninger i indkomstopgørelsen i kap. 2. Der er således ikke sket nogen skattemæssig fradrag af udgifter til varer, der ligger på varelageret.

I dommen TFS.1996.251.V blev der nægtet fradrag for tab på salg af varelager efter ophør af erhvervsmæssig virksomhed. Landsretten anså varelageret som værende overgået til den skattepligtiges private formue ved ophør af erhvervsvirksomhed, og dermed er der ikke mulighed for at fradrage et tab ved salg af varelager. Dommen er efterfølgende blevet anvendt som grundlag for afgørelser om fradrag ved salg af aktiver efter ophør af VSO og erhvervsmæssig virksomhed.

Af dommen kan der, efter samme hjemmelsgrundlag om at aktivet er overgået til den private formue udledes, at gevinst såvel som førnævnte tab ikke skal medregnes til indkomstopgørelsen, jf. SL § 5, da det anses som fortjeneste/tab på salg i privat sfæren og ikke er en følge af den skattepligtiges næringsvej.

I AM-bidragsgrundlaget indgår kun avancer, der beskattes som personlig indkomst, da de ikke længere indgår i VSO, jf. Arbejdsfondsloven (AMFL) § 10, stk. 1 og 2. Da en evt. ejendomsavance er kapitalindkomst, medregnes denne ikke i AM-bidragsgrundlaget.



Når den skattepligtiges virksomhed ikke længere betragtes som erhvervsmæssig, skal der ikke betales AM-bidrag, jf. AMFL § 7, da ikke-erhvervsdrivende falder udenfor personkredsen.

Ved ophør af VSO skal indestående på kontoen for opsøret overskud med tillæg af den betalte foreløbige skat medregnes til den erhvervsdrivendes personlige indkomst i ophørsåret, jf. VSL § 15, stk. 1 og indgår således i AM-bidragsgrundlaget i ophørsåret.

Virksomhedens indkomst i det nye indkomstår, skal efter ophør med anvendelse af VSO opgøres efter principperne for ikke-erhvervsdrivende, jf. kapitel 3 og beskatningen af virksomhedens indkomst sker efter personskatteloven, jf. afsnit 5.1.

#### **5.4 Kapitalafkastordningen**

Den sidste beskatningsform som en erhvervsdrivende kan vælge, er kapitalafkastordningen (KAO). Denne ordning blev indført efter VSO som et lettere alternativ til erhvervsdrivende. VSO er som det fremgår i forrige afsnit meget kompliceret, og de fleste har brug for professionel hjælp til opstilling af skatteregnskabet, hvis de vælger beskatning efter denne ordning. KAO er omtalt i VSL afsnit II, § 22 A.

Der er ikke krav om opstilling af skatteregnskab ved anvendelse af KAO, som det er tilfældet i VSO, hvilket betyder, at det er muligt at benytte ordningen uden at skulle have revisor på. Den erhvervsdrivende er dog underlagt bogføringsloven og skal kunne indsende et virksomhedsregnskab, hvis SKAT gør krav på det.

KAO er en forenkling af VSO, hvor man får nogle af de samme fordele som ved VSO, bl.a. fradrag af renteudgifter i den personlige indkomst. Dette sker ved beregning af et kapitalafkast, der overføres fra den personlige indkomst til kapitalindkomsten, da det ikke er muligt at indskyde gæld i KAO.

I modsætning til VSO er det ikke muligt at opspare i KAO, der er dog indført en konjunkturudligningsordning, jf. VSL § 22b, der sikrer indkomstudjævning ved svingende indtægter.

Konjunkturudligningsordningen er i modsætning til opsparing i VSO likviditetskrævende, da hensatte midler skal indsættes på en bunden konto i et pengeinstitut. Af det opsørede skal der betales en konjunkturudligningsskat svarende til virksomhedsskatteprocenten.

#### 5.4.1 Kapitalafkastgrundlaget

Som nævnt ovenfor er der ikke krav om opstilling af skatteregnskab. Det er dog nødvendigt at opgøre et kapitalafkastgrundlag til beregning af før omtalte kapitalafkast. Dette skal være til stede i virksomhedsregnskabet sammen med opgørelse af henlæggelser og hævnings på konjunkturudligningskontoen jf. VSL § 22b, stk. 11.

Kapitalafkastgrundlaget opgøres primo indkomståret jf. VSL § 22a, stk. 5. Opgørelsen foretages efter samme principper som ved anvendelse af VSO dvs., at alle erhvervsmæssigt benyttede aktiver indgår i kapitalafkastgrundlaget med undtagelse af finansielle aktiver (som beskrevet i VSL § 1, stk. 2), likvide midler og andre fordringer jf. VSL § 22, stk. 5 og 7. Grunden til, at de nævnte aktiver ikke medregnes, er at, afkastet af disse normalt er kapitalindkomst.

Ligningslovens afsnit E.G.3.1.7.1 beskriver alle aktiver, der indgår i kapitalafkastgrundlaget. Listen indeholder følgende aktiver:

- Grunde og bygninger
- Tekniske anlæg, maskiner, driftsmateriel og inventar
- Varelagre
- Beholdninger
- Igangværende arbejde for fremmed regning
- Aktiverede forsknings- og udviklingsomkostninger, patenter, licenser, varemærker og goodwill

Igangværende arbejde for fremmed regning medregnes kun et nettobeløb dvs., at de tilhørende kreditorer fratrækkes, f.eks. gæld ved køb af materialer til igangværende byggeprojekter. Samme princip er gældende for varelagre og varedebitorer. Er nettobeløbet negativt, medregnes igangværende arbejder for fremmed regning ikke.

Værdiansættelsen af aktiverne sker efter samme principper som ved opgørelse af kapitalafkastgrundlaget ved anvendelse af VSO, hvilket betyder at værdiansættelsen sker efter VSL § 8, stk. 2, 1-3.

Gæld medregnes ikke til kapitalafkastordningen, dog med de før beskrevet undtagelser vedrørende varegæld i forbindelse med igangværende arbejder for fremmed regning, varelager og varedebitorer.

Blandet benyttede ejendomme og biler indgår i kapitalafkastgrundlaget med den forholdsmæssige værdi af aktivet, jf. LV E.G.3.1.7.2.

Kapitalafkastet beregnes på samme måde som kapitalafkastet i VSO, dvs. som kapitalafkastsatsen, der er beskrevet i VSL § 9 som en gennemsnitsrente fra Københavns Fondsbørs, ganget med kapitalafkastgrundlaget primo, jf. VSL § 22 A.

Kapitalafkastet kan ikke overstige værdien af følgende:

- Positiv personlig nettoindkomst fra selvstændig virksomhed, dvs. resultat før renter, jf. PSL § 3.
- Negative nettorenteudgifter tillagt kurstab og –udgifter.

I nettokapitalindkomsten medregnes ikke kapitalafkast og negativ kapitalindkomst omfattet af PSL § 4, stk. 1, nr. 10, 12.

#### **5.4.2 Konjunkturudligningsordningen**

Som pendant til opsparingsmuligheden i VSO kan man ved anvendelse af KAO hensætte op til 25 % af positiv personlig indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed på en bankkonto, der ikke må anvendes til investeringer i virksomheden, jf. VSL § 22 B.

Der skal hensættes mindst kr. 5.000, og der skal betales en foreløbig skat af det hensatte svarende til virksomhedsskatteprocenten. Hensættelsesbeløbet regnes ikke med til den personlige indkomst i det pågældende indkomstår.

Ved hævning, i forbindelse med underskud i virksomhed, tillægges det hævede den erhvervsdrivendes personlige indkomst med tillæg af den betalte virksomhedsskat. Hævningen skal ske senest 10. indkomstår efter hensættelsesåret. Er beløbet ikke hævet, tvangshæves beløbet skattemæssigt og beløbet tillægges den personlige indkomst. Ved hævning anvendes FIFO-princippet dvs., at første hensatte beløb hæves først, jf. VSL § 22 B, stk. 4.

Har den erhvervsdrivende underskud i et indkomstår, skal der indtægtsføres et beløb fra konjunkturudligningsmidlerne svarende til årets underskud, jf. VSL § 22 B, stk. 7. Er der ikke hensat noget til konjunkturudligning, følges de normale principper for fremførelse af underskud efter PSL dvs., at modregning, så vidt det ikke kan indeholdes i anden indkomst, i efterfølgende indkomstår først sker i kapitalindkomst og derefter i personlig indkomst..

Hvis den skattepligtige ophører med at anvende kapitalafkastordningen, skal hensættelser til konjunkturudligningsordningen indtægtsføres med virkning fra det seneste indkomstår, hvor den skattepligtige har anvendt kapitalafkastordningen, dog betragtes hensættelserne som opsparet overskud, hvis den erhvervsdrivende har valgt at anvende VSO i det nye indkomstår, jf. VSL § 22 B, stk. 8.

## **6. Case**

Som grundlag for afhandlingens empiriske analyse af konsekvenserne ved overgang fra erhvervmæssig virksomhed til ikke-erhvervmæssig virksomhed, opstilles en fiktiv virksomheds regnskab. Regnskabet er inspireret af en eksisterende virksomhed, der naturligvis er anonym. Den fiktive virksomhed bliver herefter benævnt som "Virksomheden".

Virksomhedens regnskab anvendes i det videre forløb som data til beregninger i analysen af de kort- og langsigtede konsekvenser ved overgang fra erhvervmæssig virksomhed til ikke-erhvervmæssig virksomhed samt til illustrering af den praktiske anvendelse af de forskellige beskatningsformer.

Virksomhedens regnskab vil i første omgang blive anvendt til at vise beregninger af virksomhedens skat efter personskatteloven og virksomhedsskattelovens principper. Disse beregninger bruges herefter til at afdække den kortsigtede konsekvens ved overgang fra erhvervmæssig virksomhed til ikke-erhvervmæssig virksomhed. Dette sker ved beregning af ophørsbeskatningen i forbindelse med den skattepligtiges udtrædelse af virksomhedsskatteordningen (VSO), som følge af tvungen overgang til ikke-erhvervmæssig virksomhed samt ophørsbeskatning ved udtrædelse af kapitalafkastordningen.

Den langsigtede konsekvens ved genansættelse af virksomhedens indkomstår behandles ved en diskussion af grundlaget for at fortsætte virksomheden samt de skattemæssige problemstillinger, der indtræffer ved salg af aktiver efter ophør med anvendelse af VSO.

### **6.1 Præsentation af virksomheden**

Virksomhedens primære aktivitet er drift af antikvitetforretning med salg af flere forskellige slags varer, der alle er af god standard og med en historie bag sig.

Forretningen adskiller sig fra andre antikvitetforhandlere, genbrugsforretninger, marskandisere mv. ved for det første at have et velassorteret udvalg af både møbler, sølvtøj og pyntegenstande, og for det andet ved at være godt opdateret, selvom sammenligning kan være vanskelig for denne type af virksomheder.

Forretningen er beliggende i et af de finere kvarterer i København. Virksomheden driver forretningen i lejede lokaler, hvortil der betales en årlig leje samt a conto vand og varme. Åbningstiderne er onsdage fra 10 – 17 samt lørdage fra 10 – 14.

Indehaveren af forretningen har ikke mulighed for at holde åbent i antikvitsbutikken oftere, da hans primære indtægt kommer fra et fuldtidsjob som revisor i et mellemstort revisionsfirma.

Virksomheden har ingen ansatte og indehaveren passer forretningen alene. I den daglige drift indgår udover ekspedition af kunder også indkøb af møbler, sølvtøj mv., herunder forretningsrejser til antikvitetsmesser rundt omkring i hele Europa.

Antikvitsforretningen har eksisteret i indkomstårene 2005-2008, hvor det i det første år gik virkelig godt med et flot resultat, men herefter er det gået ned ad bakke pga. af flere årsager.

De seneste års fald i omsætning skyldes dels manglende udbud af kvalitets antikvitsvarer og dels manglende købelyst hos kunderne. Virksomhedens har desuden oplevet en stigning i de faste udgifter som husleje, vand, varme og el der ligger ud over den naturlige pristalsregulering.

Virksomhedens nedadgående udvikling ses tydeligt af resultat for de fire indkomstår virksomheden har eksisteret. Endvidere ses det, at aktiviteten har været nedadgående, da både nettoomsætningen og vareforbruget har været faldende:

<b>Resultatopgørelse</b>				
	<b>2008</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>	<b>2005</b>
<b>Nettoomsætning</b>	100.000	150.000	300.000	500.000
<b>Vareforbrug</b>	70.000	140.000	175.000	200.000
<b>Eksterne omkostninger</b>	118.000	144.000	150.000	100.000
<b>Bruttofortjeneste</b>	<b>-88.000</b>	<b>-134.000</b>	<b>-25.000</b>	<b>200.000</b>
<b>Afskrivninger på materielle anlægsaktiver</b>	30.000	40.000	10.000	20.000
<b>Driftsresultat</b>	<b>-118.000</b>	<b>-174.000</b>	<b>-35.000</b>	<b>180.000</b>
<b>Finansielle indtægter</b>	5.000	5.000	5.000	5.000
<b>Finansielle omkostninger</b>	30.000	25.000	20.000	15.000
<b>Årets resultat</b>	-143.000	-194.000	-50.000	170.000

Den erhvervsdrivende har firmabil i virksomheden, som han naturligvis bliver beskattet af. Ejeren har indskudt bilen i virksomheden på opstartstidspunktet. Bilen var betalt på dette tidspunkt, der blev derfor ikke indskudt tilhørende gæld. I stedet for gæld på bilen, blev der på opstartstidspunktet indskudt privat realkreditgæld i virksomheden. Balancen for årene 2005-2008 ser således ud:

<b>Aktiver</b>				
<u>Anlægsaktiver</u>	<b>2008</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>	<b>2005</b>
<b>Materielle anlægsaktiver</b>				
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	90.000	120.000	160.000	213.333
	<b>90.000</b>	<b>120.000</b>	<b>160.000</b>	<b>213.333</b>
<b>Anlægsaktiver i alt</b>	<b>90.000</b>	<b>120.000</b>	<b>160.000</b>	<b>213.333</b>
<u>Omsætningsaktiver</u>				
<b>Varebeholdninger</b>				
Varelager	80.000	100.000	200.000	300.000
	<b>80.000</b>	<b>100.000</b>	<b>200.000</b>	<b>300.000</b>
<b>Tilgodehavender</b>				
Andre tilgodehavender	40.000	30.000	60.000	100.000
	<b>40.000</b>	<b>30.000</b>	<b>60.000</b>	<b>100.000</b>
<b>Andre værdipapirer og kapitalandele</b>				
	<b>100.000</b>	<b>150.000</b>	<b>175.000</b>	<b>180.000</b>
<b>Likvide beholdninger</b>				
	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>100.000</b>
<b>Omsætningsaktiver i alt</b>	<b>220.000</b>	<b>280.000</b>	<b>435.000</b>	<b>680.000</b>
<b>Aktiver i alt</b>	<b>310.000</b>	<b>400.000</b>	<b>595.000</b>	<b>893.333</b>

<b>Passiver</b>				
<b>Egenkapital i virksomheden</b>	<b>2008</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>	<b>2005</b>
<b>Kapitalkonto</b>	-210.000	-65.000	100.000	268.333
	<b>-250.000</b>	<b>-75.000</b>	<b>100.000</b>	<b>268.333</b>
<b>Gældsforpligtelser</b>				
<b>Langfristede gældsforpligtelser</b>				
<b>Gæld til realkreditinstitutter</b>	300.000	325.000	400.000	425.000
	<b>300.000</b>	<b>325.000</b>	<b>400.000</b>	<b>425.000</b>
<b>Kortfristede gældsforpligtelser</b>				
<b>Anden gæld</b>	75.000	90.000	60.000	50.000
<b>Mellemregning ejer</b>	0	0	0	150.000
<b>Kassekredit</b>	145.000	50.000	35.000	0
	<b>260.000</b>	<b>150.000</b>	<b>95.000</b>	<b>200.000</b>
<b>Gældsforpligtelser i alt</b>	<b>560.000</b>	<b>475.000</b>	<b>495.000</b>	<b>625.000</b>
<b>Passiver i alt</b>	<b>310.000</b>	<b>400.000</b>	<b>595.000</b>	<b>893.333</b>

Specifikation af virksomhedens kapitalkonto med indeholdelse af resultat, hævnings/indskud og fri bil, ser således ud:

	<b>2008</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>	<b>2005</b>
<b>Kapitalkonto primo</b>	<b>-65.000</b>	<b>100.000</b>	<b>268.333</b>	<b>216.666</b>
<b>Årets resultat</b>	-143.000	-194.000	-50.000	170.000
<b>Værdi af fri bil</b>	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
<b>Hævet/indskudt</b>	48.000	79.000	-68.333	-68.333
<b>Kapitalkonto ultimo</b>	<b>-210.000</b>	<b>-65.000</b>	<b>100.000</b>	<b>268.333</b>

Det fremgår tydeligt af ovenstående at virksomheden ikke er inde i en positiv udvikling. Af kassekredit og mellemregning til ejer ses, at der efter det første år har været mere og mere brug for at skyde yderligere kapital i virksomheden for at sikre forretningens fortsatte drift.



Som det ses spiller også ydre faktorer en rolle i udviklingen af den lille virksomheds resultat og finansielle balance. Renteudgifter på gælden er blevet større, samtidig med at finansielle indtægter af værdipapirer og obligationer er blevet mindre.

## **6.2 Skatteberegninger**

I det følgende bliver der vist skatteberegninger af den erhvervsdrivendes indkomst, dvs. opstilling af indkomstopgørelse og tilhørende skatteberegning. De gennemgåede beskatningsformer PSL, VSO og KAO i kap 5, vil blive anvendt ved skatteberegning.

Beregningerne skal dels illustrere den praktiske anvendelse af beskatningsformerne og dels bruges i en senere analyse af de økonomiske konsekvenser ved overgang fra erhvervsdrivende virksomhed til ikke-erhvervsdrivende virksomhed.

Det antages, at det bliver overflødigt at vise beregninger for alle fire indkomstår for hver beskatningsform. Af denne grund bliver der kun vist beskatningen af det første indkomstår ved alle beskatningsformerne, hvorefter de resterende indkomstår kun vil blive kort opsummeret. Detaljerede beregninger af skatten for de resterende indkomstår vedlægges som bilag.

Beskatning ved PSL vil, af hensyn til den senere anvendelse, blive beregnet under den antagelse at den skattepligtige ikke driver erhvervsmæssig virksomhed og derfor skal opgøre sin indkomst efter principperne beskrevet i kap. 3.

Ved beregningerne tages der udgangspunkt i virksomhedens resultat. Det antages derudover at den skattepligtige ved siden af drift af virksomheden har en stabil indkomst, der som før nævnt kommer fra et job som revisor i en mellemstor revisionsvirksomhed

### **6.2.1 Skatteberegning ved VSO**

Kapitalafkastgrundlaget og indskudskontoen for 2005 primo beregnes ud fra de værdier og gæld, den erhvervsdrivende har indskudt i virksomheden, som beskrevet ved gennemgangen af VSO i kap. 5.

Tallene i virksomhedens regnskab, der er vist i afsnit 6.1. er ultimo tal og skal derfor ikke stemme til primotalleene i opgørelsen nedenfor. Kapitalafkastgrundlaget og indskudskontoen for virksomheden ser således ud:

<b>Aktiver</b>	<b>Kapitalafkastgrundlag</b>	<b>Indskudskonto</b>
<b>Andre anlæg, driftsmateriel og inventar</b>	285.000	285.000
<b>Varelager</b>	350.000	350.000
<b>Andre tilgodehavender</b>	0	0
<b>Andre værdipapirer og kapitalandele</b>	200.000	200.000
<b>Likvide beholdninger</b>	150.000	150.000
<b>Passiver</b>		
<b>Langfristede gældsforpligtelser</b>	-500.000	-500.000
<b>Anden gæld</b>	-25.000	-25.000
<b>Mellemregning ejer</b>	-100.000	-100.000
<b>Kassekredit</b>	0	0
<b>I alt</b>	<b>360.000</b>	<b>360.000</b>

Kapitalafkastgrundlaget og Indskudskontoen er den samme i opstartsåret, da det er første år VSO har været anvendt og der ikke har været anvendt VSO/KAO før. Det skal bemærkes at virksomhedens regnskab er aflagt efter skattemæssige principper, hvorfor den skattemæssige værdi af aktiver er lig med den regnskabsmæssige værdi.

Indskudskontoen for indkomstårene 2006-2008 ser således ud:

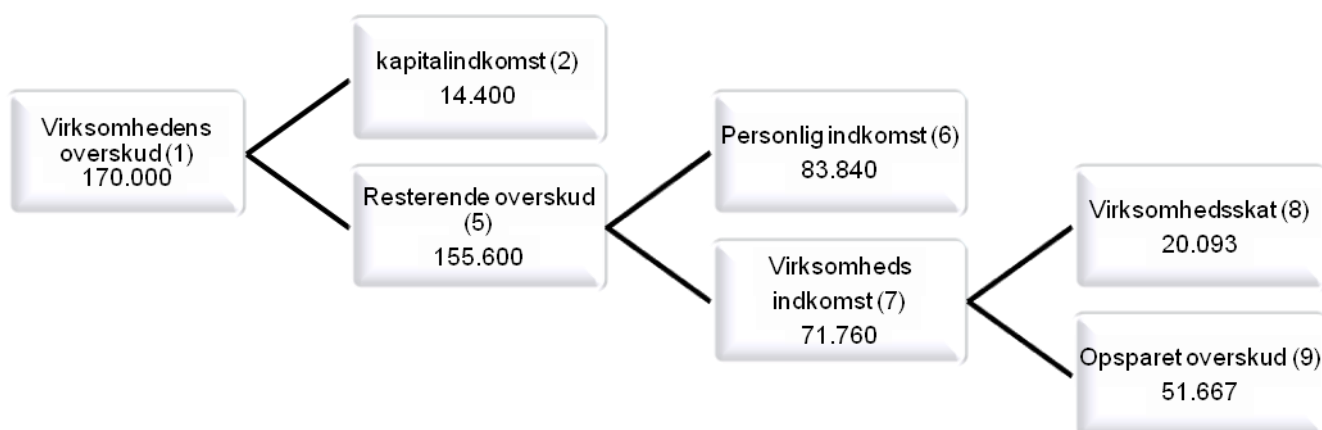
	<b>2008</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b>Indskudskonto primo</b>	<b>123.334</b>	<b>241.667</b>	<b>360.000</b>
<b>Hævet / Indskudt</b>	29.000	-118.333	-118.333
<b>Indskudskonto ultimo</b>	<b>152.334</b>	<b>123.334</b>	<b>241.667</b>

Der skal ikke beregnes rentekorrektion, som nævnt i gennemgangen af VSO i afsnit 5, da indskudskontoen er positiv for alle indkomstårene. Der skal beregnes kapitalafkast for 2005, da kapitalafkastgrundlaget er positivt.

Til beregning af kapitalafkastsatsen anvendes indkomstårets sats på 4 % (2005). Ved beregning af virksomhedsskat er anvendt 2005 satsen, 28 %. Hævning inkl. fri bil er hentet fra opgørelsen af kapitalkontoen. Overskudsfordeling i VSO bliver herefter:

<b>Kapitalafkastgrundlag</b>	360.000
<b>Hævning inkl. Fri bil, jf. spec. af kapitalkonto</b>	118.333
<b>Lønindkomst</b>	500.000
<b>1. Virksomhedens overskud</b>	
	170.000
<b>Fordeling af virksomhedens overskud:</b>	
<b>2. Kapitalafkast</b>	14.400
<b>5. Resterende overskud</b>	
	155.600
<b>Fordeling af resterende overskud:</b>	
<b>6. Personlig indkomst</b>	83.840
<b>7. Virksomhedsindkomst</b>	71.760
<b>Fordeling af virksomhedsindkomst:</b>	
<b>8. Virksomhedsskat</b>	20.093
<b>9. Opsparet overskud</b>	51.667

Ved opstilling i kassesystem, som ved gennemgangen i kap. 5, ser det således ud:



Den erhvervsdrivendes indkomst kan herefter stilles op, der antages som før nævnt at der udover indkomst fra virksomheden også modtages lønindkomst fra revisorjobbet på 500.000 kr. Der anvendes i alle skatteberegningerne de for året gældende satser og beløbsgrænser.

Der ses i indkomstopgørelsen bort fra evt. ligningsmæssige fradrag som befordringsfradrag, bidrag til fagforening og a-kasse mv. som ellers er typiske fradrag. Det antages ligeledes at der ikke er andre finansielle indtægter/omkostninger end dem, der vedrører virksomheden. Indkomstopgørelsen for 2005 ser derfor således ud:

<u>Personlig indkomst</u>	
Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	83.840
-heraf AM-bidrag	-6.707
	<b>537.133</b>
<u>Kapitalindkomst</u>	
Kapitalafkast	14.400
	<b>14.400</b>
<u>Ligningsmæssige fradrag</u>	
Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 631.333, dog max 7.200 kr.	-7.200
	<b>-7.200</b>
<b>Skattepligtig indkomst</b>	<b>544.333</b>

Efter inddeling af indkomst efter type, kan skatteberegningen foretages. Den samlede beskatning ser således ud:

<b>Bundskat 5,50 % af:</b>	
Personlig indkomst	537.133
Positiv kapitalindkomst	14.400
Personfradrag	-37.600
<b>Grundlag</b>	<b>513.933</b>
<b>Samlet bundskat</b>	<b>28.266</b>
<b>Mellemskat 6,00 % af:</b>	
Personlig indkomst	537.133
Positiv kapitalindkomst	14.400
Bundfradrag	-259.500
<b>Grundlag</b>	<b>292.033</b>
<b>Samlet mellemskat</b>	<b>17.522</b>
<b>Topskat 15,00 % af:</b>	

Personlig indkomst	537.133
Positiv kapitalindkomst	14.400
Bundfradrag	-311.500
<b>Grundlag</b>	<b>240.033</b>
<b>Samlet topskat</b>	<b>36.005</b>
<b>Kommune og Sundhedsbidrag (Amtsskat) 32,6 % af:</b>	
Personlig indkomst	537.133
Kapitalindkomst	14.400
Ligningsmæssige fradrag	-7.200
Personfradrag	-37.600
<b>Grundlag</b>	<b>506.733</b>
<b>Samlet kommuneskat</b>	<b>165.195</b>
<b>AM-bidrag, 8 % af:</b>	
Løn	500.000
Virksomhedsindkomst	83.840
<b>Grundlag</b>	<b>583.840</b>
<b>Samlet AM-bidrag</b>	<b>46.707</b>
<b>Skat af opsparet overskud, 28 %</b>	
Virksomhedsoverskud	71.760
<b>Grundlag</b>	<b>71.760</b>
<b>Samlet skat af opsparet overskud</b>	<b>20.093</b>
<b>Samlet beskatning</b>	<b>313.788</b>

### 6.2.2 Skatteberegning ved KAO

Med udgangspunkt i virksomhedens regnskab i afsnit 6.1, ser kapitalafkastgrundlaget primo for 2005 således ud:

<b>Aktiver</b>	
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	285.000
Varelager	350.000
Andre tilgodehavender	0
<b>I alt</b>	<b>635.000</b>

Der er ingen igangværende arbejde for fremmed regning, hvorfor der ikke skal medtages noget gæld i kapitalafkastgrundlaget. Dette skyldes dels at det er virksomhedens første år og dels virksomhedens type.

Det skal som ved beregningen i VSO også nævnes her, at det antages at virksomhedens regnskab er aflagt efter skattemæssige principper, hvorfor den skattemæssige værdi af aktiverne er den samme som den regnskabsmæssige værdi.

Ved beregning af kapitalafkastet, skal man være opmærksom på at det ikke kan overstige den største værdi af det positive nettoresultat eller den samlede negative renteindkomst. Kapitalafkast og indkomstopgørelse ser herefter således ud:

<b><u>Personlig indkomst</u></b>	
Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	135.000
-kapitalafkast	-25.400
-heraf AM-bidrag	8.768
	<b>578.368</b>
<b><u>Kapitalindkomst</u></b>	
Kapitalafkast	25.400
Nettorenteindkomst	-10.000
	<b>15.400</b>
<b><u>Ligningsmæssige fradrag</u></b>	
Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 635.000, dog max kr. 7200	-7.200
	<b>-7.200</b>
<b>Skattepligtig indkomst</b>	<b>586.568</b>

Den ovenfor viste nettorenteindkomst er en sammentælling af de finansielle indtægter og -udgifter, der fremgår af virksomhedens regnskab, som er vist i afsnit 6.1.

Virksomhedens indkomst er nedsat med 25 %, da det antages, at muligheden for hensættelse til konjunkturudligningsordning anvendes. I skatteberegningen tillægges virksomhedsskatten af denne hensættelse. Det skal ligeledes bemærkes, at det er virksomhedens resultat før finansielle indtægter og -udgifter, der medregnes til indkomstopgørelsen. Nettofinansielle renteindtægter er tillagt kapitalindkomsten.

Der antages samme forudsætninger for beregning af den erhvervsdrivendes skat som ved beregningen for VSO. Den samlede beskatning bliver herefter:

<b>Bundskat 5,50 % af:</b>	
Personlig indkomst	578.368
Positiv kapitalindkomst	15.400
Personfradrag	-37.600
<b>Grundlag</b>	<b>555.168</b>
<b>Samlet Bundskat</b>	<b>30.589</b>
<b>Mellemskat 6,00 % af:</b>	
Personlig indkomst	578.368
Positiv kapitalindkomst	15.400
Bundfradrag	-259.500
<b>Grundlag</b>	<b>334.268</b>
<b>Samlet mellemskat</b>	<b>20.056</b>
<b>Topskat 15,00 % af:</b>	
Personlig indkomst	578.368
Positiv kapitalindkomst	15.400
Bundfradrag	-311.500
<b>Grundlag</b>	<b>282.268</b>
<b>Samlet Topskat</b>	<b>42.340</b>
<b>Kommune og Sundhedsbidrag (Amtsskat) 32,6 % af:</b>	
Personlig indkomst	578.368
Kapitalindkomst	15.400
Ligningsmæssige fradrag	-7.200
Personfradrag	-37.600
<b>Grundlag</b>	<b>548.968</b>
<b>Samlet kommuneskat</b>	<b>178.964</b>
<b>AM-bidrag, 8 % af:</b>	
Løn	500.000
Virksomhedsindkomst	109.600
<b>Grundlag</b>	<b>601.600</b>
<b>Samlet AM-bidrag</b>	<b>48.768</b>

<b>Virksomhedsskat, 25 % af hensættelse til konjunkturudligningsordning</b>	
Årets hensættelse	45.000
<b>Grundlag</b>	<b>45.000</b>
<b>Samlet skat af hensættelse</b>	<b>12.600</b>
<b>Samlet beskatning</b>	<b>333.317</b>

### 6.2.3 Skatteberegning ved PSL

Grundlaget for beregning af den skattepligtiges indkomst og beskatning for 2005, sker som før nævnt på grundlag af at den skattepligtige ikke driver erhvervsmæssig virksomhed.

Resultatet af virksomheden skal herefter opgøres efter principperne for ikke-erhvervsmæssige virksomheder, som beskrevet i kap.3, hvor der kun gives fradrag ud fra et nettoindkomstprincip, hvilket betyder at der kun gives fradrag i det omfang, det kan indeholdes i et evt. overskud. Dette har dog kun betydning for indkomstårene 2006-2008, da virksomheden i indkomståret 2005 giver overskud.

Indkomstopgørelsen for 2005 med beskatning ved PSL, ser således ud:

<b><u>Personlig indkomst</u></b>	
Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	190.000
-heraf AM-bidrag	-15.200
	<b>634.800</b>
<b><u>Kapitalindkomst</u></b>	
Nettorenteindkomst	-10.000
	<b>-10.000</b>
<b><u>Ligningsmæssige fradrag</u></b>	
Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 630.222, dog max kr. 7200	-7.200
	<b>-7.200</b>
<b>Skattepligtig indkomst</b>	<b>617.600</b>



Med samme forudsætninger som ved beregning af skatten efter VSL, kommer den samlede beskatning ved PSL til at se således ud:

<b>Bundskat 5,50 % af:</b>	
Personlig indkomst	634.800
Positiv kapitalindkomst	-10.000
Personfradrag	0
<b>Grundlag</b>	<b>624.800</b>
<b>Samlet Bundskat</b>	<b>34.364</b>
<b>Mellemskat 6,00 % af:</b>	
Personlig indkomst	634.800
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	-259.500
<b>Grundlag</b>	<b>375.300</b>
<b>Samlet mellemskat</b>	<b>22.518</b>
<b>Topskat 15,00 % af:</b>	
Personlig indkomst	634.800
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	-311.500
<b>Grundlag</b>	<b>323.300</b>
<b>Samlet Topskat</b>	<b>48.495</b>
<b>Kommune og Sundhedsbidrag (Amtsskat) 32,6 % af:</b>	
Personlig indkomst	634.800
Kapitalindkomst	-10.000
Ligningsmæssige fradrag	-7.200
Personfradrag	-37.600
<b>Grundlag</b>	<b>580.000</b>
<b>Samlet Kommuneskat</b>	<b>189.080</b>
<b>AM-bidrag, 8 % af:</b>	
Løn	500.000
Virksomhedsindkomst	190.000
<b>Grundlag</b>	<b>690.000</b>
<b>Samlet AM-bidrag</b>	<b>55.200</b>
<b>Samlet beskatning</b>	<b>349.657</b>

### 6.2.4 Opsummering af skatteberegninger

På grundlag af de foretagne beregninger, kan den samlede beskatning for indkomståret 2005 ved hver af de tre beskatningsformer opsummeres i følgende skema:

2005	VSO	KAO	PSL
<b>Skat af årets indkomst</b>	293.695	319.699	349.657
<b>Skat af opsøret overskud/henlæggelse til konjunkturudligningsordning</b>	20.093	12.600	0
<b>Samlet beskatning</b>	<b>313.788</b>	<b>333.317</b>	<b>349.657</b>

Det ses af skemaet at VSO er den mest fordelagtige beskatningsmåde for den erhvervsdrivende. Denne beskatningsform medfører den største skattemæssige besparelse i forhold til KAO og PSL. Det skal dog nævnes at den viste beskatning kun gælder for året, og at der ved både VSO og KAO er en latent skat på de hhv. opsørede og hensatte beløb, som beskrevet ved gennemgangen i kap. 5.

I tilfælde af, at lønindkomsten ikke udgjorde 500.000 kr. men et mindre, vil beskatning ved VSO kunne gøre beskatningen endnu mindre, da man har mulighed for at optimere sin hævning, således at man f.eks. hæver indtil topskattegrænsen eller mellemskattegrænsen og dermed ikke skal betale topskat/mellemskat. Ved hævning skal man naturligvis også tage hensyn til privatforbruget.

### 6.3 Konsekvenser ved overgang fra erhvervsvirksomhed til ikke-erhvervsvirksomhed

Analysen af de beskatningsmæssige konsekvenser deles i det følgende op i to dele. Den første del vil omhandle de kortsigtede konsekvenser herunder ophørsbeskatning af hhv. opsørede overskud og hensatte beløb til konjunkturudligningsordningen, samt genbeskatning ved genoptagelse af indkomstår.

Analysens anden del vil bestå af en diskussion af konsekvenserne på længere sigt for virksomheden ved overgangen fra erhvervs­mæssig virksomhed til ikke-erhvervs­mæssige virksomhed. Diskussionen sker på grundlag af generelle betragtninger om begrundelser for drift af ikke-erhvervs­mæssig virksomhed samt problemstillinger ved eventuel afvikling af virksomheden, dvs. salg af driftsmidler og varelager mv.

### 6.3.1 Kort sigt

Sammenholdt med de domme, der er beskrevet i kap. 4, vurderes det at den forretningsdrivende ville få medhold i at virksomheden var erhvervsmæssigt drevet i indkomstårene 2006-2008.

Grundlaget for skattemyndighedernes vurdering af virksomheden som ikke-erhvervsmæssig bygger på, at de to hovedkrav, jf. afhandlingens kap. 3, til erhvervsmæssig drift ikke er opfyldt:

- Intensitetskravet
- Rentabilitetskravet

Da virksomheden hverken generer overskud eller har udsigt til det, kan ingen af de to krav siges at være opfyldt. Der vil muligvis kunne argumenteres for, at den forretningsdrivende har brugt tid og penge på indkøb af varer til salg i antikvitetforretningen og har rejst rundt på diverse messer for at samle inspirationer m.m. til drift af forretningen.

Det, der desværre taler i mod drift af erhvervsmæssig virksomhed er ud over manglende opfyldelse af ovenstående krav, at forretningen kun har åbent to dage om ugen, hvoraf kun den ene dag er på en hverdag samt at den forretningsdrivendes primære indkomst kommer fra jobbet som revisor i en mellemstor revisionsvirksomhed.

Det antages i det følgende, at virksomheden får genoptaget sin selvangivelse for indkomstårene 2006-2008 hos skattemyndighederne og bliver nægtet fradrag for udgifter efter nettoindkomstprincippet, hvorefter virksomhedens resultat sættes til 0 kr., for de nævnte indkomstår. Genansættelsen af indkomsten betyder, at den skattepligtige ikke har mulighed for at modregne det negative resultat i anden personlig indkomst. Der henvises til omtalen af nettoindkomstprincippet i kap. 3.

Den nye skattemæssige resultatopgørelse for virksomheden for indkomstårene 2006-2008 kommer efter genoptagelse af selvangivelsen til at se således ud:

	2008	2007	2006
<b>Nettoomsætning</b>	100.000	150.000	300.000
<b>Vareforbrug</b>	70.000	140.000	175.000
<b>Eksterne omkostninger</b>	30.000	10.000	125.000
<b>Bruttofortjeneste</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Afskrivninger på materielle anlægsaktiver</b>	0	0	0
<b>Driftsresultat</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Finansielle indtægter</b>	0	0	0
<b>Finansielle omkostninger</b>	0	0	0
<b>Årets resultat</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Som det fremgår af virksomhedens nye resultatopgørelse, er udgifterne reduceret til det der kan indeholdes i årets indtægter. Finansielle indtægter og udgifter er fjernet, da disse medregnes til den skattepligtiges kapitalindkomst ved beskatning efter PSL.

For virksomhedens skattemæssige resultatopgørelse ved erhvervmæssig drift og anvendelse af VSO og KAO, henvises til virksomhedens regnskab, der blev præsenteret i afsnit 6.1.

Beskatningen for indkomstårene 2006-2008 ved VSO, KAO og PSL kan herefter opgøres som følger (indkomstopgørelser og beregninger er vedlagt under bilag 1):

2006	VSO	KAO	PSL
<b>Skat af årets indkomst</b>	227.898	218.130	225.280
<b>Skat af opsparet overskud/henlæggelse til konjunkturudligningsordning</b>	0	0	0
<b>Samlet beskatning</b>	<b>227.898</b>	<b>218.192</b>	<b>225.280</b>

2007	VSO	KAO	PSL
Skat af årets indkomst	102.376	118.529	221.229
Skat af opsparet overskud/henlæggelse til konjunkturudligningsordning	0	0	0
<b>Samlet beskatning</b>	<b>102.376</b>	<b>118.529</b>	<b>221.229</b>

2008	VSO	KAO	PSL
Skat af årets indkomst	126.840	140.359	215.467
Skat af opsparet overskud/henlæggelse til konjunkturudligningsordning	0	0	0
<b>Samlet beskatning</b>	<b>126.840</b>	<b>140.359</b>	<b>215.467</b>

Ved beregning af skatten for VSO og KAO er der modregnet, hhv. opsparet overskud og henlæggelse til konjunkturudligningsordning i indkomståret 2005, i den erhvervsdrivendes underskud. Dette betyder for indkomståret 2006, at beskatningen ved VSO faktisk bliver større end ved PSL.

Den samlede beskatning ved genoptagelsen af indkomstårene bliver dog klart højere uanset, om man havde anvendt VSO eller KAO for indkomstårene 2006-2008. Det ses tydeligt af følgende skema, hvor restskatten efter genoptagelse af selvangivelsen fremgår (Den beregnede restskat er skyldig):

VSO	2006	2007	2008	I alt
Tidligere beskatning	210.335	101.934	126.771	<b>439.040</b>
Genansættelse af beskatning	225.280	221.229	215.467	<b>661.977</b>
<b>Restskat</b>	<b>14.945</b>	<b>119.295</b>	<b>88.696</b>	<b>222.397</b>

<b>KAO</b>	2006	2007	2008	<b>I alt</b>
<b>Tidligere beskatning</b>	228.192	127.279	146.595	<b>502.066</b>
<b>Genansættelse af beskatning</b>	225.280	221.229	215.467	<b>661.977</b>
<b>Restskat</b>	<b>-2.912</b>	<b>93.950</b>	<b>68.873</b>	<b>159.911</b>

For at opgøre hele beskatningen ved overgang fra erhvervsvirksomhed til ikke-erhvervsvirksomhed med genansættelse af skatten for de nævnte indkomstår, skal der til restskatten også medregnes beskatning af opsparede overskud og hensatte beløb på konjunkturudligningsordningen ved hhv. VSO og KAO.

Dvs. at der udover den beregnede restskat for indkomstårene 2006-2008, skal tillægges skat af opsparet overskud og hensatte beløb til konjunkturudligning, der tvangshæves ved udtrædelse af hhv. VSO og KAO, jf. omtale af ophørsbeskatning i kap. 5.

På grundlag af indkomstopgørelser og skatteberegninger for indkomståret 2005, bliver beskatningen af de opsparede overskud således:

<b>Beskatning af opsparet overskud / Hensatte beløb til konjunkturudligning</b>	<b>VSO</b>	<b>KAO</b>
<b>Opsparet overskud / hensat konjunkturudligningsordning</b>	<b>27.778</b>	<b>45.000</b>
<b>Forudbetalt virksomhedsskat 28 %</b>	7.778	12.600
<b>Beskatning ved hævning, 63 %</b>	16.389	26.550
<b>Restskat</b>	<b>8.611</b>	<b>13.950</b>

Beskatning ved hævning er beregnet med 63 % for at forenkle beregningen. De 63 % er et udtryk for det skatteloft på 59 %, som blev indført i 2001, med tillæg af AM-bidrag. Skatteloftet er ekskl. kirkeskat. Der er set bort herfra i beregningen.

De samlede kortsigtede økonomiske konsekvenser ved overgang fra erhvervmæssig virksomhed til ikke-erhvervmæssig virksomhed og genoptagelse af indkomstårene 2006-2008

kan nu summeres i nedenstående skema, hvor beregningerne er delt op efter, hvilken beskatningsform der var anvendt før overgangen.

	VSO	KAO
<b>Genansættelse af beskatning</b>	222.937	159.911
<b>Beskatning af hævede overskud/hensættelser</b>	8.611	26.550
<b>Samlet restskat i alt</b>	<b>231.548</b>	<b>186.461</b>

Som det ses er de beskatningsmæssige konsekvenser relativt store, specielt set i lyset af at den skattepligtige i forvejen har investeret mange penge i virksomheden og siden hen for at sikre den daglige drift.

### 6.3.2 Langt sigt

De skattemæssige konsekvenser af virksomhedens overgang fra erhvervmæssig til ikke-erhvervmæssig beskatning på længere sigt omhandler primært efterfølgende beskatning af aktiver i takt med at de afhændes samt mulighederne for at fortsætte med virksomheden.

Det ses i virksomhedens regnskab, at aktiverne, ved ophør af erhvervmæssig virksomhed, består af den indskudte bil, varelageret, andre tilgodehavender og andre værdipapirer. I case virksomheden består værdipapirerne af obligationer.

Ved salg på ophørstidspunktet, skal gevinst og tab opgøres for driftsmidlerne. I dette tilfælde kan det dog diskuteres, hvorvidt der skal ske beskatning heraf samt om der er mulighed for fradrag ved tab, da den skattepligtige ikke driver erhvervmæssig virksomhed og gevinst og tab dermed betragtes som værdireguleringer af private formuegode, jf. SL § 5.

Som nævnt i kap. 5 om ophørsbeskatning ved ophør med VSO, overgår aktiverne til den private formue, hvis de ikke sælges. I det følgende gennemgås mulighederne for beskatning/fradrag på længere sigt ved et senere salg af aktiverne.

Ved evt. salg eller udtrækning af obligationer medgår avance/tab som hovedregel ikke i den skattepligtiges kapitalindkomst, jf. dog KGL § 3 om mindsterentereglen.

Tab på fordringer under andre tilgodehavender og varelager kan ikke fradrages, da der ikke længere drives erhvervsmæssig virksomhed og aktiverne ikke er en del af den skattepligtiges næringsvej, jf. omtale heraf i kap. 5 om ophørsbeskatning. Gevinster er i samme omfang skattefrie, jf. SL § 5, da salget ikke er en del af den skattepligtiges næringsvej, men anses for at være en værdiregulering af private formuegoder.

Samme ræsonnement kan bruges om beskatning ved et senere salg af bilen. I dette tilfælde ville det også være svært at få en avance, da der er blevet nægtet fradrag for de afskrivninger, der er foretaget i indkomstårene 2006-2008, hvorefter det ville være urimeligt, hvis afskrivningerne skulle indgå i avanceopgørelsen.

Virksomhedens muligheder for at fortsætte efter overgangen fra erhvervsmæssig virksomhed til ikke-erhvervsmæssig virksomhed er umiddelbart ikke særligt gode. Efter det skattesmæk som den skattepligtige får som konsekvens af overgangen, jf. den beregnede restskat, er det meget sandsynligt at lukning er eneste løsning.

For at virksomheden skal have en chance for at fortsætte, skal der udarbejdes realistiske budgetter samt indskydes en rimelig kapital i virksomheden. Forretningen mangler, som det ses af regnskabet i afsnit 6.1, kapital til udvidelse af varelager og sortiment i butikken samt til reklame for at forbedre mulighederne for at forøge omsætningen og på længere sigt at opfylde kravene til at blive betragtet som erhvervsmæssig virksomhed.

Da mulighederne for fradrag af udgifter til virksomheden er blevet frataget den forretningsdrivende, skal der virkelig være en god plan at holde virksomheden i gang på, da en stor del af de faste udgifter stadig skal betales, hvilket ikke noget dyrere, når de ikke kan fradrages i topskatten.

Det er naturligvis den erhvervsdrivendes eget valg om forretningen skal fortsætte, men er den umiddelbare grund til fortsættelse af virksomheden, at kunne fradrage underskuddet i lønindkomsten, så skal virksomheden ophøre, da en fortsættelse umiddelbart kun vil betyde penge ud af vinduet.

Brænder den forretningsdrivende for sin fritidsinteresse, er det naturligvis en god idé at fortsætte, dog bliver udgifterne til "hobbyen" en del større end de plejer at være, jf. de beskatningsmæssige konsekvenser, der blev beregnet i forrige afsnit og den genoptagede indkomstopgørelse for indkomstårene 2006-2008.



Den forretningsdrivende er typisk midt i et nyt indkomstår, når genoptagelsen af tidligere år foretages, hvilket betyder, at en evt. ekstra beskatning kommer på et meget dårligt tidspunkt i forhold til, at forretningens drift i forvejen er dårlig og ekstra kapital er nødvendig.

Konsekvenserne ved overgangen fra erhvervmæssig virksomhed på længere sigt er derfor en meget stram økonomi, der højst sandsynligt ender med lukning af virksomheden.

For den erhvervsdrivende er der ikke meget andet at gøre end at dreje nøglen om eller at prøve lykken ved at anke skattemyndighedernes afgørelse til en højere instans. Dette er som beskrevet i kap. 3 meget tidskrævende og i sidste ende har man ikke meget store chancer at få noget som helst ud af en retssag, udover en advokatregning.

## 7. Perspektivering

Det er ved udarbejdelsen af afhandlingen bemærket, at skatteretlige domme foregår på andre betingelser end ved behandlingen af andre retlige problemstillinger, der ikke har noget med skatteretten at gøre. Forskellen i behandlingen af sagerne er, at bevisbyrden og afgørelser i skatteretlige sager ligger hos den skattepligtige, hvor den i de fleste andre retlige afgørelser ligger hos den offentlige myndighed.

Som klagemulighederne er ved skatteansættelser, skal man sagsøge skattemyndighederne, hvis man er utilfreds med ligningen af sin selvangivelse, dermed bliver bevisbyrden naturligvis pålagt den anklagende.

Der er ligeledes fundet urimeligheder i principperne for beskatning af ikke-erhvervsmæssige virksomheder, der ikke følger det generelle princip om skattepligt ved gevinst og fradrag ved tab, som det forholder sig for erhvervsmæssige virksomheder. Ikke-erhvervsmæssige virksomheder beskattes af eventuelle overskud, men der gives ikke mulighed for at anvende et eventuelt underskud, hverken i anden personlig indkomst eller til modregning i senere virksomhedsindkomst.

Det virker umiddelbart meget urimeligt at beskatte uden at give fradrag, og det der uforeneligt med de generelle beskatningsmæssige betragtninger i statsskatteloven. Det er dog ikke utænkeligt, at et eventuelt misbrug af en lovændring ville forekomme, hvis reglerne blev ændret, og der blev givet fradrag af underskud i ikke-erhvervsmæssige virksomheder.

Det ville være lukrativt for de fleste, hvis man kunne dyrke sin hobby og få lempet sin beskatning samtidig. Som casen, der har været anvendt i afhandlingen, viser, så kunne en lovændring nemt misbruges af skattepligtige med en hobbyvirksomhed bestående af f.eks. antikvitetsforretning, dyreavl som hestehold o.l., deltidslandbrug, skovbrug mv.

Denne betragtning gavner desværre ikke de selvstændige, der prøver at stable en rentabel forretning på benene, og som bruger hele deres formue og en masse tid og kræfter på at få en virksomhed op og stå, men som får en våd klud i ansigtet i form af genoptagelse af indkomstår med nægtet fradrag af udgifter, ophørsbeskatning mv.

I forbindelse med genoptaget indkomstår og underkendelse af erhvervsvirksomhed er der fundet problemstillinger, der falder uden for skattelovgivningen herunder principperne for

indkomstopgørelsen i ikke-erhvervsmæssige virksomheder, beskatning ved ophør af virksomheder, ophørstidspunkt og fradrag/skattepligt ved senere salg af aktiver.

Det er muligt, at der ikke sker en lovændring, der vil gavne den gruppe af initiativtagere, der driver ikke-erhvervsmæssig virksomhed eller har planer om at starte en virksomhed, men der er behov for, at der sker lovændringer, der entydigt definerer rammerne for indkomstopgørelse og beskatning af ikke erhvervsmæssige virksomheder.

## 8. Konklusion

Afhandlingens konklusion opsummerer de observationer og analyser, der har været udført i forbindelse med opgaveskrivningen fra de første litteratursøgninger, gennem hele skriveprocessen og alle skatteberegningerne.

Kapitlet gennemgår afhandlingen ud fra den problemformulering og afgrænsning, der er opstillet i kap. 1. Dvs. at det retlige grundlag, for erhvervsvirksomheder og ikke-erhvervmæssige virksomheder, herunder de skattemæssige konsekvenser af at drive begge typer virksomhed, vil blive gennemgået som en konklusion på de spørgsmål, der blev defineret i afhandlingens indledning, se kap. 1.

- **Hvordan beskattes erhvervmæssige- og ikke erhvervmæssige virksomheder?**

Princippet for indkomstopgørelse og beskatning af erhvervmæssige virksomheder er forholdsvis stramt reguleret i den danske lovgivning. Grundlæggende beskattes alle indkomster, og der er fradrag for alle udgifter, der vedrører den erhvervmæssige drift, som det står beskrevet i Statsskatteloven.

Derudover er der en række regnskabsmæssige krav, som den erhvervsdrivende skal følge. Reglerne for regnskabsafleggelsen og revisorpligten afhænger af den erhvervmæssige virksomheds nettoomsætning, balancesum og det gennemsnitligt antal ansatte i året.

Beskatningen af erhvervmæssige virksomheder kan foretages på tre forskellige måder efter eget valg. Der er som selvstændig erhvervsdrivende mulighed for at lade sig beskatte ved Personskatteloven, Virksomhedsskatteordningen eller Kapitalafkastordningen.

Lovgrundlaget for principperne ved opgørelse og beskatning af indkomst i ikke-erhvervmæssig virksomhed er, i modsætning til lovgrundlaget for erhvervmæssig virksomhed, ikke gennemreguleret.

Ved gennemgangen af principperne for indkomstopgørelsen i ikke-erhvervmæssige virksomheder er det observeret, at retsgrundlaget er paradoksalt, da man efter Statsskatteloven som før beskrevet har mulighed for at fratække udgifter til ”..at erhverve, sikre og vedligeholde indtægten”, jf. SL § 6, i den skattepligtige indkomst, men ifølge PSL § 3 er det kun muligt at fratække udgifter der vedrører erhvervmæssig virksomhed.

Principperne for indkomstopgørelse i ikke-erhvervsmæssige virksomheder bygger i praksis på et "nettoindkomstprincip" dvs., at der kun er mulighed for at fratække udgifter og evt. afskrivninger vedrørende ikke-erhvervsmæssig virksomhed i det omfang, de kan indeholdes i indkomstårets indtægter.

Selvstændige der driver ikke-erhvervsmæssig virksomhed kan ikke vælge at blive beskattet efter Virksomhedsskatteordningen eller kapitalafkastordningen dvs., at de skal beskattes efter principperne i Personskatteloven og dermed ikke kan få fuldt fradrag for renteudgifter og ikke har mulighed for at udskyde beskatning ved opsparing i virksomheden. Der er ej heller mulighed for at sikre virksomheden mod dårligere tider ved henlæggelse til konjunkturudligning.

- **Hvordan er retspraksis for erhvervsmæssige- og ikke erhvervsmæssige virksomheder?**

Skattemyndighederne vurderer virksomheder individuelt i forbindelse med godkendelse af fradrag ved drift af erhvervsmæssig virksomhed. I kommentaren SKM2008.854.DEP redegøres der for, hvilke grundlæggende krav erhvervsmæssige virksomheder skal opfylde for at blive anerkendt som erhvervsmæssigt aktiv.

Erhvervsmæssige virksomheder skal ifølge kommentaren opfylde et intensitetskrav dvs., at virksomheden skal have en betydelig aktivitet og en vis omsætning. Derudover skal virksomheden opfylde rentabilitetskravet, hvilket vil sige at virksomheden skal udøves med fortjeneste for øje, og at overskuddet skal give et betydeligt afkast af den investerede kapital og anvendte arbejdstid.

Har virksomheden ikke nogen betydelig omsætning og er den ej heller rentabel, skal der som et minimum kunne fremlægges realistiske budgetter, hvoraf det skal fremgå, at virksomheden har planer om at opfylde de grundlæggende krav for at blive anset som erhvervsmæssig virksomhed, og dermed få anerkendt fradrag for udgifter til den daglige drift.

Eksterne årsager til virksomhedens manglende intensitet og rentabilitet har ikke nogen effekt på skattemyndighedernes vurdering af, om de grundlæggende krav for erhvervsmæssig virksomhed er opfyldt. Dvs. at sygdom, lavkonjunkturer, fejlinvesteringer mv. ikke ændrer ved skattemyndighedernes vurdering af virksomheden.

- **Hvilke konsekvenser er der ved at ophøre med anvendelse af Virksomhedsskatteordningen som konsekvens af ophør af erhvervsvirksomhed?**

Den skattepligtige skal ophøre med anvendelse af virksomhedsskatteordningen, hvis der fra skattemyndighedernes side nægtes fradrag med begrundelse om ikke-erhvervsmæssig drift, da virksomhedsskatteordningen kun kan anvendes ved drift af erhvervsmæssig virksomhed. Det samme gør sig i øvrigt gældende, hvis den skattepligtige havde ladet sig beskatte ved kapitalafkastordningen.

Ved ophør med anvendelse af virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen skal opsparede overskud og henlæggelser til konjunkturudligningsordningen beskattes. Aktiver overgår til den skattepligtiges private formue. Der skal beregnes gevinst, tab og genvundne afskrivninger af driftsmidler, da benyttelsen ændres fra erhverv til privat brug, jf. AL § 4.

Der skal ikke betales skat af eventuelle avancer og genvundne afskrivninger og ej heller medregnes tab til den skattepligtiges indkomst, jf. SL § 5, da det anses for tab på private formuegoder som følge af underkendelse af erhvervsmæssig drift.

Til ophørsbeskatningen skal også medregnes genoptagelsen af de indkomstår, hvor skattemyndighederne ikke anerkender erhvervsmæssig drift. Dette betyder at den skattepligtige skal betale gevinsten tilbage af de fradrag, der har været foretaget i forbindelse med virksomhedens drift.

Tidspunktet for ophørsbeskatningen er i det indkomstår efter den skattepligtige sidst anvendte virksomhedsskatteordningen. Det gør ingen forskel, om den skattepligtige anvendte virksomhedsskatteordningen uretmæssigt i forrige indkomstår, jf. SKM2002.640.VLR.

På længere sigt skal den skattepligtige, i det tilfælde at han sælger aktiver, der er overgået til den private formue, ikke medregne avancer eller tab til indkomsten, jf. samme hjemmel som i ovenstående, ved beskatning af gevinst og tab på private formuegoder.

Sammenfattende for hele afhandlingen kan det konkluderes, at der mangler et retligt grundlag for beskatning af ikke-erhvervsmæssige virksomheder. I bedste fald er det nødvendigt, at lovgrundlaget ikke er paradoksalt og at det gøres klart, hvilket grundlag den skattepligtige indkomst for ikke-erhvervsdrivende skal opgøres på.

## **9. Executive summary**

The subject of this thesis is the legal basis of imposing tax on commercial business and non-commercial business, including the fiscal consequences of running the two types of businesses.

Under Danish tax law, commercial businesses can deduct all expenses and depreciations that are related to the commercial business. Commercial businesses are allowed to carry tax losses forward as well.

Danish tax law is not very clear regarding non-commercial business, and the principles of the fiscal treatment are based on instructions made by the Danish Ministry of Taxation. Due to the current instructions, non-commercial business can deduct expenses and depreciations as well as commercial businesses. However, the expenses and depreciations cannot exceed the earnings of the year.

The purpose of the thesis is to examine the legal usage regarding commercial and non-commercial business based on decisions from the Danish courts of law as well as an empirical study of the economic consequences of running commercial and non-commercial business.

Generally, there are two basic requirements that businesses have to fulfill to be accepted as commercial businesses, i.e. demand for intensity and profitability. The basic requirements prescribe that the business has reasonable revenue (intensity) and returns a fair dividend on the invested capital (profitability).

Most businesses are allowed 3-4 years of losses before they are no longer accepted as commercial businesses by the Danish tax authorities. Taxpayers have the opportunity of bringing an action against the tax authorities. However, unlike other kinds of lawsuits, like criminal cases, the taxpayer has to prove their innocence. Most lawsuits end with a loss and legal expenses to the taxpayer.

Commercial businesses in Denmark have the opportunity of choosing more beneficial tax schemes compared to non-commercial businesses. For commercial businesses it is possible to defer tax on earnings and fully deduct financial expenses.

Non-commercial businesses do not have these options and taxation is assessed under the Danish Personal Tax Law and includes no opportunities of deferring tax or deduction of losses in other taxable income and only permits limited deduction of financial expenses.

If taxpayers are invalidated in running commercial business, they do not have the opportunity of choosing the beneficial tax schemes and are forced to be taxed as a non-commercial business. A transition to the Personal Tax Law implies that the taxpayer cannot fully deduct expenses and depreciations. Furthermore, the transition means that taxation of deferred tax and the opportunity of deferring tax does not exist anymore.

The conclusion of the thesis is that a legal basis for taxation of non-commercial business is missing. It is necessary, at least, to make a legal basis that clearly describes the fiscal treatment of non-commercial business.



## Litteraturliste

<b>Bøger og artikler</b>			
<b>Titel</b>	<b>Forfattere</b>	<b>Udgave</b>	<b>Forlag</b>
Ligningsvejledningen; Erhvervsdrivende 2008-1	Skatterevisorforeningen, Foreningen af statsautoriserede revisorer	1. udgave	Forlaget Thomson
Skatteret; Personlig indkomst - erhvervsdrivende	Ole Aagesen, Christian beck, Henrik Gam, Leif Normann Jeppesen	31. udgave	Kommuneinformation
Skatteretten 2	Jan Pedersen, Kurt Siggaard, Niels Winther- Sørensen, Jakob Bundgaard	4. udgave	Forlaget Thomson
Kandidatafhandling - Den skattemæssige afgrænsning af erhvervsvirksomhed overfor hobbyvirksomhed	Kasper Vindelev	1. udgave	Handelshøjskolen i København
Kandidatafhandling - Ophør med anvendelse af virksomhedsordningen	Dorthe Priegel, Stine Frederiksen	1. udgave	Handelshøjskolen i København
Kandidatafhandling - Optimal beskatning af erhvervsdrivende	Dennis Jensen	1. udgave	Handelshøjskolen i København

<b>Domme</b>			
SKM2008.854.DEP	SKM2006.527.ØLR		SKM2005.314.ØLR
SKM2008.637.BR	SKM2006.428.ØLR		SKM2005.308.VLR
SKM2008.441.BR	SKM2006.92.LSR		SKM2005.301.HR
<b>Love</b>			
Bogføringsloven	Ligningsloven		Statsskatteloven
Årsregnskabsloven	Afskrivningsloven		Personskatteloven
Skattekontrolloven	Arbejdsmarkeds- fondsloven		Arbejdsmarkeds- bidragsloven
<b>Øvrige kilder</b>			
<a href="http://www.skm.dk/tal_statistik">www.skm.dk/tal_statistik</a>	<a href="http://online.magnus.dk">http://online.magnus.dk</a>		<a href="http://www.retsinformation.dk">www.retsinformation.dk</a>

## Bilag

# 2006

### Fordeling af overskud VSO

Kapitalafkastgrundlag	268.333
Hævning inkl. Fri bil	118.333
Lønindkomst	500.000
1. Virksomhedens overskud	-50.000
Fordeles således:	
2. Kapitalafkast	0
5. Resterende overskud	-50.000
Fordeling af resterende overskud:	
6. Personlig indkomst, privat hævet	-50.000
7. Virksomhedsindkomst	0
fordeling af virksomhedsindkomst:	
8. Virksomhedsskat	0
9. Opsparet overskud	0

### Indkomstopgørelse VSO 2006

#### Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	-50.000
Hævet opsparat overskud	51.667
-heraf AM-bidrag	-133
	<u>461.534</u>

#### Kapitalindkomst

Kapitalafkast	0
	<u>0</u>

#### Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 450.000, dog max kr. 7.300	-7.300
	<u>-7.300</u>

<b>Skattepligtig indkomst</b>	<b><u>454.234</u></b>
-------------------------------	-----------------------

## Skatteberegning VSO 2006

### Bundskat 5,48 % af:

Personlig indkomst	461.534	
Positiv kapitalindkomst	0	
Personfradrag	-38.500	
Grundlag	<u>423.034</u>	
<b>Samlet Bundskat</b>		<b>23.182</b>

### Mellemskat 6,00 % af:

Personlig indkomst	461.534	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-265.500	
Grundlag	<u>196.034</u>	
<b>Samlet mellemskat</b>		<b>11.762</b>

### Topskat 15,00 % af:

Personlig indkomst	461.534	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-318.700	
Grundlag	<u>142.834</u>	
<b>Samlet topskat</b>		<b>21.425</b>

### Kommune og Sundhedsbidrag (Amtsskat) 32,6 % af:

Personlig indkomst	461.534	
Kapitalindkomst	0	
Ligningsmæssige fradrag	-7.300	
Personfradrag	-38.500	
Grundlag	<u>415.734</u>	
<b>Samlet skat</b>		<b>135.529</b>

### AM-bidrag, 8 % af:

Løn	500.000	
Virksomhedsindkomst	-50.000	
Grundlag	<u>450.000</u>	
<b>Samlet AM-bidrag</b>		<b>36.000</b>

<b>Samlet beskatning</b>		<b><u>227.898</u></b>
--------------------------	--	-----------------------

Kapitalafkastgrundlag	613.333
Henlæggelse til konjunkturudligning	0
Lønindkomst	500.000

### Indkomstopgørelse KAO 2006

#### Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	-35.000
-Kapitalafkast	-15.000
Hævet konjunkturudligningsordning	35.000
-heraf AM-bidrag	0
	<u>445.000</u>

#### Kapitalindkomst

Kapitalafkast	15.000
Nettorenteindkomst	-15.000
	<u>0</u>

#### Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 500.000, dog max kr. 7.300	-7.300
	<u>-7.300</u>

### Skattepligtig indkomst

437.700

### Skatteberegning KAO 2006

#### **Bundskat 5,50 % af:**

Personlig indkomst	445.000	
Positiv kapitalindkomst	0	
Personfradrag	-38.500	
Grundlag	<u>406.500</u>	
<b>Samlet Bundskat</b>		<b>22.276</b>

#### **Mellemskat 6,00 % af:**

Personlig indkomst	445.000	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-265.500	
Grundlag	<u>179.500</u>	
<b>Samlet mellemskat</b>		<b>10.770</b>

**Topskat 15,00 % af:**

Personlig indkomst	445.000	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-318.700	
Grundlag	<u>126.300</u>	
<b>Samlet topskat</b>		<b>18.945</b>

**Kommune og Sundhedsbidrag  
(Amtsskat) 32,6 % af:**

Personlig indkomst	445.000	
Kapitalindkomst	0	
Ligningsmæssige fradrag	-7.300	
Personfradrag	-38.500	
Grundlag	<u>399.200</u>	
<b>Samlet skat</b>		<b>130.139</b>

**AM-bidrag, 8 % af:**

Løn	500.000	
Virksomhedsindkomst	-50.000	
Grundlag	<u>450.000</u>	
<b>Samlet AM-bidrag</b>		<b>36.000</b>

**Samlet beskatning** 218.130

**Indkomstopgørelse PSL 2006**Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	0
-heraf AM-bidrag	0
	<u>460.000</u>

Kapitalindkomst

Nettorenteindkomst	-15.000
	<u>-15.000</u>

Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 500.000, dog max kr. 7.300	-7.300
	<u>-7.300</u>

**Skattepligtig indkomst** 437.700

## Skatteberegning

### Bundskat 5,48 % af:

Personlig indkomst	460.000	
Positiv kapitalindkomst	-15.000	
Personfradrag	-38.500	
Grundlag	<u>406.500</u>	
<b>Samlet Bundskat</b>		<b>22.276</b>

### Mellemskat 6,00 % af:

Personlig indkomst	460.000	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-265.500	
Grundlag	<u>194.500</u>	
<b>Samlet mellemskat</b>		<b>11.670</b>

### Topskat 15,00 % af:

Personlig indkomst	460.000	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-318.700	
Grundlag	<u>141.300</u>	
<b>Samlet topskat</b>		<b>21.195</b>

### Kommune og Sundhedsbidrag (Amtsskat)

#### 32,6 % af:

Personlig indkomst	460.000	
Kapitalindkomst	-15.000	
Ligningsmæssige fradrag	-7.300	
Personfradrag	-38.500	
Grundlag	<u>399.200</u>	
<b>Samlet skat</b>		<b>130.139</b>

### AM-bidrag, 8 % af:

Løn	500.000	
Virksomhedsindkomst	0	
Grundlag	<u>500.000</u>	
<b>Samlet AM-bidrag</b>		<b>40.000</b>

<b>Samlet beskatning</b>		<b><u><u>225.280</u></u></b>
--------------------------	--	------------------------------

## 2007

### Fordeling af overskud VSO

Kapitalafkastgrundlag	100.000	
Hævning inkl. Fri bil	0	
Lønindkomst	500.000	
1. Virksomhedens overskud		-194.000
Fordeles således:		
2. Kapitalafkast		0
5. Resterende overskud		-194.000
Fordeling af resterende overskud:		
6. Personlig indkomst, privat hævet		-194.000
7. Virksomhedsindkomst		0
fordeling af virksomhedsindkomst:		
8. Virksomhedsskat		0
9. Opsparet overskud		0

### Indkomstopgørelse VSO 2007

#### Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	-194.000
-heraf AM-bidrag	-15.520
	<u>250.480</u>

#### Kapitalindkomst

Kapitalafkast	0
	<u>0</u>

#### Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 306.000, dog max kr. 7.500	-7.500
	<u>-7.500</u>

**Skattepligtig indkomst** 242.980

**Skatteberegning**

**Bundskat 5,48 % af:**

Personlig indkomst	250.480
Positiv kapitalindkomst	0
Personfradrag	<u>-39.500</u>
Grundlag	<u>210.980</u>

**Samlet Bundskat** **11.562**

**Mellemskat 6,00 % af:**

Personlig indkomst	250.480
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	<u>-272.600</u>
Grundlag	<u>-22.120</u>

**Samlet mellemskat** **0**

**Topskat 15,00 % af:**

Personlig indkomst	250.480
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	<u>-327.200</u>
Grundlag	<u>-76.720</u>

**Samlet topskat** **0**

**Kommune og  
Sundhedsbidrag  
(Amtsskat) 32,6 % af:**

Personlig indkomst	250.480
Kapitalindkomst	0
Ligningsmæssige fradrag	-7.500
Personfradrag	<u>-39.500</u>
Grundlag	<u>203.480</u>

**Samlet skat** **66.334**

**AM-bidrag, 8 % af:**

Løn	500.000
Virksomhedsindkomst	<u>-194.000</u>
Grundlag	<u>306.000</u>

**Samlet AM-bidrag** **24.480**

**Samlet beskatning** **102.376**



Kapitalafkastgrundlag	420.000
Henlæggelse til konjunkturudligning	0
Lønindkomst	500.000

### Indkomstopgørelse KAO 2007

#### Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	-174.000
-Kapitalafkast	-16.800
Hævet konjunkturudligningsordning	10.000
-heraf AM-bidrag	13.120
	<u>292.320</u>

#### Kapitalindkomst

Kapitalafkast	16.800
Nettorenteindkomst	-20.000
	<u>-3.200</u>

#### Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 326.000, dog max kr. 7.500	-7.500
	<u>-7.500</u>

**Skattepligtig indkomst** 281.620

### Skatteberegning

#### **Bundskat 5,50 % af:**

Personlig indkomst	292.320
Positiv kapitalindkomst	-3.200
Personfradrag	-39.500
Grundlag	<u>249.620</u>
<b>Samlet Bundskat</b>	<b>13.679</b>

#### **Mellemskat 6,00 % af:**

Personlig indkomst	292.320
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	-272.600
Grundlag	<u>19.720</u>
<b>Samlet mellemskat</b>	<b>1.183</b>

**Topskat 15,00 % af:**

Personlig indkomst	292.320	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-327.200	
Grundlag	<u>-34.880</u>	
<b>Samlet topskat</b>		<b>0</b>

**Kommune og Sundhedsbidrag  
(Amtsskat) 32,6 % af:**

Personlig indkomst	292.320	
Kapitalindkomst	-3.200	
Ligningsmæssige fradrag	-7.500	
Personfradrag	-39.500	
Grundlag	<u>242.120</u>	
<b>Samlet skat</b>		<b>78.931</b>

**AM-bidrag, 8 % af:**

Løn	500.000	
Virksomhedsindkomst	-190.800	
Grundlag	<u>309.200</u>	
<b>Samlet AM-bidrag</b>		<b>24.736</b>

**Samlet beskatning** 118.529

**Indkomstopgørelse PSL 2007**Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	0
-heraf AM-bidrag	0
	<u>460.000</u>

Kapitalindkomst

Kapitalafkast	-20.000
	<u>-20.000</u>

Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 63.000, dog max 7.500	-7.500
	<u>-7.500</u>

**Skattepligtig indkomst** 432.500

## Skatteberegning

### Bundskat 5,48 % af:

Personlig indkomst	460.000
Positiv kapitalindkomst	-20.000
Personfradrag	<u>-39.500</u>
Grundlag	<u>400.500</u>

### Samlet Bundskat

**21.947**

### Mellemskat 6,00 % af:

Personlig indkomst	460.000
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	<u>-272.600</u>
Grundlag	<u>187.400</u>

### Samlet mellemskat

**11.244**

### Topskat 15,00 % af:

Personlig indkomst	460.000
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	<u>-327.200</u>
Grundlag	<u>132.800</u>

### Samlet topskat

**19.920**

### Kommune og

### Sundhedsbidrag

### (Amtsskat) 32,6 % af:

Personlig indkomst	460.000
Kapitalindkomst	-20.000
Ligningsmæssige fradrag	-7.500
Personfradrag	<u>-39.500</u>
Grundlag	<u>393.000</u>

### Samlet skat

**128.118**

### AM-bidrag, 8 % af:

Løn	500.000
Virksomhedsindkomst	<u>0</u>
Grundlag	<u>500.000</u>

### Samlet AM-bidrag

**40.000**

### Samlet beskatning

**221.229**

# 2008

## Fordeling af overskud VSO

Kapitalafkastgrundlag	15.000
Hævning inkl. Fri bil	2.000
Lønindkomst	500.000
1. Virksomhedens overskud	-143.000
Fordeles således:	
2. Kapitalafkast	0
5. Resterende overskud	-143.000
Fordeling af resterende overskud:	
6. Personlig indkomst, privat hævet	-143.000
7. Virksomhedsindkomst	0
fordeling af virksomhedsindkomst:	
8. Virksomhedsskat	0
9. Opsparet overskud	0

## Indkomstopgørelse VSO 2007

### Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	-143.000
-heraf AM-bidrag	-11.440
	<u>305.560</u>

### Kapitalindkomst

Kapitalafkast	0
	<u>0</u>

### Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 4 % af 357.000, dog max kr. 12.300	-12.300
	<u>-12.300</u>

**Skattepligtig indkomst** 293.260

**Skatteberegning**

**Bundskat 5,48 % af:**

Personlig indkomst	305.560
Positiv kapitalindkomst	0
Personfradrag	<u>-41.000</u>
Grundlag	<u>264.560</u>

**Samlet Bundskat** **14.498**

**Mellemskat 6,00 % af:**

Personlig indkomst	305.560
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	<u>-279.800</u>
Grundlag	<u>25.760</u>

**Samlet mellemskat** **1.546**

**Topskat 15,00 % af:**

Personlig indkomst	305.560
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	<u>-335.800</u>
Grundlag	<u>-30.240</u>

**Samlet topskat** **0**

**Kommune og**

**Sundhedsbidrag**

**(Amtsskat) 32,6 % af:**

Personlig indkomst	305.560
Kapitalindkomst	0
Ligningsmæssige fradrag	-12.300
Personfradrag	<u>-41.000</u>
Grundlag	<u>252.260</u>

**Samlet skat** **82.237**

**AM-bidrag, 8 % af:**

Løn	500.000
Virksomhedsindkomst	<u>-143.000</u>
Grundlag	<u>357.000</u>

**Samlet AM-bidrag** **28.560**

**Samlet beskatning** **126.840**

Kapitalafkastgrundlag	250.000
Henlæggelse til konjunkturudligning	0
Lønindkomst	500.000

### Indkomstopgørelse KAO 2007

#### Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000
-heraf AM-bidrag	-40.000
Virksomhedsindkomst	-118.000
-kapitalafkast	-10.000
-heraf AM-bidrag	10.240
	<u>342.240</u>

#### Kapitalindkomst

Kapitalafkast	10.000
Nettorenteindkomst	-25.000
	<u>-15.000</u>

#### Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 2,5 % af 382.000, dog max kr. 12.300	-9.550
	<u>-9.550</u>

**Skattepligtig indkomst** 317.690

### Skatteberegning

#### **Bundskat 5,50 % af:**

Personlig indkomst	342.240
Positiv kapitalindkomst	-15.000
Personfradrag	-41.000
Grundlag	<u>286.240</u>
<b>Samlet Bundskat</b>	<b>15.686</b>

#### **Mellemskat 6,00 % af:**

Personlig indkomst	342.240
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	-279.800
Grundlag	<u>62.440</u>
<b>Samlet mellemskat</b>	<b>3.746</b>

**Topskat 15,00 % af:**

Personlig indkomst	342.240	
Positiv kapitalindkomst	0	
Bundfradrag	-335.800	
Grundlag	<u>6.440</u>	
<b>Samlet topskat</b>		<b>966</b>

**Kommune og Sundhedsbidrag  
(Amtsskat) 32,6 % af:**

Personlig indkomst	342.240	
Kapitalindkomst	-15.000	
Ligningsmæssige fradrag	-9.550	
Personfradrag	-41.000	
Grundlag	<u>276.690</u>	
<b>Samlet skat</b>		<b>90.201</b>

**AM-bidrag, 8 % af:**

Løn	500.000	
Virksomhedsindkomst	-128.000	
Grundlag	<u>372.000</u>	
<b>Samlet AM-bidrag</b>		<b>29.760</b>

<b>Samlet beskatning</b>		<b>140.359</b>
--------------------------	--	----------------

**Indkomstopgørelse PSL 2007**Personlig indkomst

Lønindkomst	500.000	
-heraf AM-bidrag	-40.000	
Virksomhedsindkomst	0	
-heraf AM-bidrag	0	
	<u>460.000</u>	

Kapitalindkomst

Kapitalafkast	-25.000	
	<u>-25.000</u>	

Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag, 4 % af 357.000, dog max kr. 12.300	-12.300	
	<u>-12.300</u>	

**Skattepligtig indkomst** 422.700

**Skatteberegning**

**Bundskat 5,48 % af:**

Personlig indkomst	460.000
Positiv kapitalindkomst	-25.000
Personfradrag	-41.000
Grundlag	<u>394.000</u>

**Samlet Bundskat** **21.591**

**Mellemskat 6,00 % af:**

Personlig indkomst	460.000
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	-279.800
Grundlag	<u>180.200</u>

**Samlet mellemskat** **10.812**

**Topskat 15,00 % af:**

Personlig indkomst	460.000
Positiv kapitalindkomst	0
Bundfradrag	-335.800
Grundlag	<u>124.200</u>

**Samlet topskat** **18.630**

**Kommune og Sundhedsbidrag (Amtsskat) 32,6 % af:**

Personlig indkomst	460.000
Kapitalindkomst	-25.000
Ligningsmæssige fradrag	-12.300
Personfradrag	-41.000
Grundlag	<u>381.700</u>

**Samlet skat** **124.434**

**AM-bidrag, 8 % af:**

Løn	500.000
Virksomhedsindkomst	0
Grundlag	<u>500.000</u>

**Samlet AM-bidrag** **40.000**

**Samlet beskatning** 215.467